

ЗМІСТ

Засідання чотирнадцяте, ранкове (Четвер, 5 жовтня 2017 року)

Заява фракцій «Об'єднання «Самопоміч» і «Батьківщина»	...3
Прийняття законів:	
«Про електронні довірчі послуги»	...5
«Про основні засади забезпечення кібербезпеки України»	...48
Ратифікація:	
Протоколів № 15 та № 16 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод	...17
Угоди (у формі обміну нотами) між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про відновлення дії Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки та технологій	...27
Прийняття постанов:	
«Про проведення урочистого засідання Верховної Ради України, присвяченого 100-річчю проведення першого Курултаю кримськотатарського народу»	...33
«Про внесення змін у додаток до Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2017 році»	...36

«Про Звернення Верховної Ради України до парламентів країн – членів Міжпарламентського союзу щодо бойкоту ініційованої російськими парламентаріями 137-ї Асамблеї Міжпарламентського союзу (Санкт-Петербург)»	...40
«Про визначення представника Верховної Ради України до складу Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (№ 7166)	...65
«Про визначення представника Верховної Ради України до складу Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (№ 7167)	...71
Внесення змін до законів:	
«Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень	...77
«Про гастрольні заходи в Україні» щодо особливостей організації та проведення гастрольних заходів в Україні за участі громадян країни-агресора	...78
Включення законопроектів до порядку денного сесії	...46

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ЧОТИРНАДЦЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
5 жовтня 2017 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Прошу заходити до залу, займати робочі місця і приготуватися до реєстрації.

Прошу народних депутатів зареєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 370 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Перед тим як перейти до питань порядку денного, до президії надійшла заява про перерву від двох фракцій – «Самопоміч» і «Батьківщина», яку вони готові замінити виступом.

Сергій Соболев. Будь ласка, 3 хвилини.

СОБОЛЄВ С.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановний головуючий! Шановні колеги! Ті події, які сталися в Україні за останні дні у цілому ряді регіонів, а саме: вбивство депутатів місцевих рад, спроби замахів на керівництво обласних рад – все це свідчить про те, що в країні йде прямий тиск на місцеве самоврядування. Вчорашня подія, коли заступник голови Одеської обласної ради був зухвало розстріляний в центрі міста, отримавши чотири кульових поранення. Одну з куль лікарі так і не змогли при всіх спробах до цього часу витягнути з його тіла. Все те, що відбувалося навколо Олега Радьковського, – зайве свідчення того, що влада фактично перейшла межу.

Прямий тиск на депутатів інших рад, спроби знімати мерів міст, розправлятися напругу, як це засвідчили наші колеги депутати по Черкаській міській раді, коли людина була зухвало вбита. Я думаю, що все це вказує на одне, що гарант дотримання Конституції

Порошенко фактично не може прямо виконати свої функції із захисту конституційного ладу України.

Саме тому ми заявляємо про те, що правоохоронні органи повинні негайно виконати ту функцію, яку не виконує Президент, і розібратися в таких зухвалих випадках.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний український народ! Хочу звернути вашу увагу на те, як сьогодні Путін зігнав колишніх і теперішніх регіоналів в український парламент для того, щоб схвалити так званий ганебний особливий статус для Донбасу. Так само сьогодні «Опозиційний блок», на жаль, з партією БПП гвалтують місцеве самоврядування у місті Миколаєві. Бо сьогодні хочуть відсторонити Олександра Сінкевича від займаної посади вільного мера вільного міста, якого обрали більшістю голосів вперше, можливо, за багато років. Сьогодні та сама коаліція, яка зруйнувала судочинство, відкрила неймовірну можливість для закриття злочинів, тепер хоче знищити самоврядування по Україні. Ми хочемо, щоб ви про це знали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного.

Було згадано «Опозиційний блок», так? Було.

Нестор Шуфрич. Репліка. Будь ласка, 1 хвилина.

ШУФРИЧ Н.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую. Шановний головуєчий! Шановні колеги! Скажу однією фразою: «Вспомните Кривой Рог».

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, переходимо до розгляду питань порядку денного. Хочу нагадати, що вчора ми розпочали розгляд проекту Закону «Про електронні довірчі послуги» ([№ 4685](#)). Ми пройшли більшість поправок, але ще залишилося близько 50.

Запрошую до виступу з трибуни голову Комітету з питань інформатизації та зв'язку Данченка Олександра Івановича для продовження роботи над поправками. Прошу авторів поправок приготуватися до обговорення. Хочу нагадати, що ми вчора зупинилися на поправці 447. Отже, ми з неї продовжуємо обговорення законопроекту.

Поправка 449. Не наполягає? Наполягає.

Мушак. Будь ласка.

МУШАК О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! У нас учора була досить таки плідна дискусія і плідне обговорення цього законопроекту. Хотів би ще раз пояснити, про що йде мова. Зараз комунікація або відносини держави і громадян України відбуваються практично в паперовій формі. Цей проект закону уможливорює те, що через мобільний телефон, хто захоче, зможе отримати або послуги, або довідку. Це може бути реалізовано буквально протягом півроку після прийняття закону, умовно кажучи, ми будемо переходити на шведський досвід так званого *Mobile ID*. Також цей законопроект про те, як покращити і спростити відносини громадянина і держави, громадянина і бізнесу, бізнесу і бізнесу та інші речі, які наближають нас до цифрової економіки.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Пан Олександр хоче прокоментувати позицію комітету. Прошу ввімкнути мікрофон голови комітету.

ДАНЧЕНКО О.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).

Шановні колеги! Шановний народний депутат Олексію Мушак! Цей законопроект є дуже важливий і фахово підготовлений. Я ще раз хочу подякувати всім авторам поправок, всім, хто працював у цьому колективі. Та дискусія, яка зараз відбувається в парламенті, направлена саме на покращення цього законопроекту, тому що базово він є дуже гарний.

Стосовно цієї поправки. Чому наш комітет її відхилив? Тому що з огляду на те, що правовий статус та повноваження засвідчувального центру як суб'єкта відносин у сфері електронних довірчих послуг повинні регулюватися саме цим, а не іншим законом. Тобто, якщо повернутися до нашої вчорашньої дискусії про хаос, він звичайно є вершиною порядку, але в законах повинно бути все чітко, зрозуміло прописано, щоб не було потім жодного двоякого тлумачення, не дай Боже, в судах чи ще десь будуть якісь проблеми. Тому я прошу цю поправку не підтримувати, але...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Давайте голосувати за цю поправку, і рухаємося далі.

Ставлю на голосування пропозицію про підтримку поправки 449 народного депутата Олексія Мушака. Колеги, прошу визначитися.

«За» – 96.

Не підтримано вашу поправку.

Наступну поправку 450 також народного депутата Мушака відхилено. Прошу ввімкнути мікрофон Мушака.

МУШАК О.П. Шановні колеги! В рамках підготовки до цього проекту закону було проведено понад десять «круглих столів», декілька засідань комітету, він надзвичайно добре опрацьований.

Разом з тим, хочу сказати, що цей проект закону, в першу чергу, спрямований на інтеграцію української економіки до європейського цифрового простору. Цю позицію недавно у своєму посланні до Верховної Ради визначив Президент України Петро Олексійович Порошенко. Прем'єр-міністр України Володимир Борисович Гройсман також підтримує цю історію. Керівництво Верховної Ради України: пан Парубій, пані Геращенко і пані Сироїд, впевнений, будуть підтримувати прагнення інтегруватися до європейського цифрового ринку.

Прошу підтримати мою поправку, вона, насправді, про деталізацію деяких моментів, а саме – про електронні документи і електронний документообіг.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голову комітету прокоментувати.

ДАНЧЕНКО О.І. Шановні колеги! Цей законопроект є базовий для старту цифрової економіки в Україні. Дуже важливо, що він регулює таку нову сферу, як електронні довірчі послуги. Але ще раз хочу сказати про те, що було дуже багато дискусій, «круглих столів», і ми все розібрали.

Хочу нагадати, що цей законопроект, дійсно, повинен бути інтеграцією до європейського законодавства, тому ми повинні чітко виконувати норми директив Європейського Союзу. Ще раз хочу сказати, що відносини у сфері електронного документообігу та використання електронних документів регулюються Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг», але до нього мають бути внесені відповідні зміни у зв'язку з прийняттям цього проекту закону. Тому вважаю прийняття цієї поправки недоцільним. Прошу її не підтримувати, комітет не підтримав.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, прошу визначитися із поправкою 450 народного депутата Мушака. Наш колега Олексій просить її підтримати. Голосуємо!

«За» – 80.

Не набирає необхідної кількості голосів.

Наступна поправка 451 народного депутата Данченка. Вона врахована, але його колега Роман Семенуха вимагає надати йому слово щодо цієї поправки.

Поправка 451. Семенуха. Будь ласка, ввімкніть мікрофон.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановна пані головуюча! Хочу звернутися до всіх у сесійному залі для того, щоб ми консолідувалися і підтримали цей законопроект. Це, без перебільшення, революційний законопроект, бо він створює в Україні нову модель надання послуг електронного

цифрового підпису, запроваджує такі новітні технології, як *Bank ID*, *Mobile ID*, вирішує питання транскордонного визнання цифрових підписів для українських громадян, бізнесу, фактично, значно спрощує ведення бізнесу для українських громадян на теренах Європейського Союзу. Без перебільшення, цей законопроект можна назвати електронним безвізом для України. Це прямий шлях інтеграції України у цифрове європейське товариство.

Прошу підтримати, колеги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пан Семенуха не наполягає, щоб ми ставили на голосування пропозицію про підтвердження цієї поправки, він дозволив собі репліку.

Колеги, приблизно за 10 хвилин у нас відбудеться голосування, тому що залишилося 10 поправок. Прошу депутатів потихеньку повертатися до залу, а можна і швидко, аби разом з нами визначатися щодо тих десяти поправок, які ще залишилися.

Наступна поправка 452 народного депутата Опанасенка. Чи берете слово, пане Опанасенко? Прошу ввімкнути мікрофон пана Опанасенка.

Не наполягає. Я перепрошую, мені погано видно ваш сектор.

Поправка 455 народного депутата Бондаря. Не наполягає.

Олю, ви підійшли з поправкою 186, а ми зараз розглядаємо поправку 455. Ми не будемо повертатися до поправок, які зал давно вже пройшов. Я перепрошую, звичайно, але тоді ми ніколи не розглянемо цей законопроект.

Поправка 457 народного депутата Мушака. Прошу ввімкнути йому мікрофон.

МУШАК О.П. Шановні колеги! Інколи ми приймаємо закони, які за своєю суттю революційні, але разом з тим люди не до кінця розуміють, що це дає. Давайте я поясню на простому прикладі, що це дасть звичайному громадянину України.

По-перше, він може, наприклад, підписувати договори надання або отримання комунальних послуг через свій смартфон.

По-друге, наприклад, якщо студент України захоче поступити на магістратуру за кордон, йому не треба буде надсилати документи поштою або *DHL*. Він також може засвідчити, що його документи здані, через мобільний телефон або через комп'ютер чи планшет.

Крім цього, що стосується бізнесу. Для того щоб українські компанії брали участь в тендерах за кордоном, вони зараз повинні у паперовій формі відправляти свої документи. Цей проект закону дає можливість для українських компаній брати участь в іноземних тендерах, просто підтверджуючи своїм цифрово-електронним підписом подані документи.

Тому прошу підтримати його і також мою поправку 457.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже вам дякую за роз'яснення.

Будь ласка, ввімкніть мікрофон голови комітету.

Шановні колеги, які тільки заходять до сесійного залу. Ми розглядаємо зараз не ратифікації, а законопроект про... Почитайте порядок денний, це про електронні довірчі послуги, а не про кібербезпеку. Ми розглядаємо законопроект і йдемо по поправках, над якими працювали вчора.

Пане Данченко, прошу вас. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Дуже важливо, щоб після прийняття цього законопроекту (я дуже надіюся, що всі народні депутати за нього проголосують) довірчі послуги були дійсно довірчими, аутентичними і працювали абсолютно вірно. Тому що щось неправдиве, якась інформація, яка буде викривлена, підриває довіру до таких довірчих послуг. Дуже важливо, щоб контроль був серйозним.

Щодо цієї поправки. Хочу сказати, що Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України встановлює, а не погоджує вимоги з безпеки та захисту інформації під час надання та використання електронних довірчих послуг. Тобто ще раз хочу сказати, вона встановлює, а всі інші на довірчій основі повинні це робити.

Тому вважаю цю поправку недоцільною, прошу її не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні колеги.

Отже, це поправка 457 Олексія Мушака до проекту Закону «Про електронні довірчі послуги». Прошу зал визначитися.

«За» – 79.

Пане Олексію, на жаль, 79 голосів.

Поправка 458 народного депутата Мушака. Прошу ввімкнути мікрофон.

МУШАК О.П. Колеги, справді, як на мене, цей законопроект повинна підтримати вся Верховна Рада України, в тому числі й Комітет з питань національної безпеки і оборони, який очолює пан Пашинський. Наразі цей комітет працює над законопроектом про реінтеграцію Донбасу. Мені здається, що вони також мають проголосувати, тому, можливо, цим і викликана моя така активність і позиція.

Поправка 458 стосується реалізації державної політики у сферах електронного документообігу. Я разом з колегами пропоную її підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу зал визначитися щодо поправки 458 народного депутата Мушака. Голосуємо!

«За» – 74.

На жаль, поправку не підтримали.

Наступна поправка 462 Мушака. Будь ласка.

МУШАК О.П. Шановні колеги! Насамперед дякую за те, що голосуєте і підтримуєте мої поправки. Будьте впевнені, що разом зі своїми колегами, з командою, мною було подано понад ста поправок, які, я не побоюся цього слова, завдяки позиції, в тому числі, комітету з хорошого документа, який вніс Кабінет Міністрів, зробили його революційним. Більшість важливих поправок, насправді, врахована.

Але, разом з тим, я хотів би розказати про поправку 462, в якій йдеться про те, що треба в абзаці 14 пункту 5 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» слова «їх відокремлених пунктів реєстрації» виключити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу дати слово голові комітету.

ДАНЧЕНКО О.І. Дійсно, пропрацювавши дуже багато над цим законопроектом, ми значно змінили, покращили його під час першого і другого читань.

Стосовно цієї поправки я хочу сказати, що за змістом відокремлений пункт реєстрації є відокремленим структурним підрозділом або філією кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг. Відокремлений пункт реєстрації повинен відповідати всім вимогам до кваліфікованого надавача, постачальника, провайдера електронних довірчих послуг щодо приміщення, кваліфікованого персоналу, комплексної системи захисту інформації та іншого.

Ще раз наголошую: інновації – це не значить, що дозволено все і всім. Інновації – це інновації, які жорстко контролюються автентичністю інформації та передаваних послуг. Тому дуже важливо створити, дійсно, довірчу послугу. Довірча послуга може бути довірчою послугою, коли вона є вірною, в неї немає викривленої інформації, коли вона працює на довіру між громадянином та державою.

Дякую.

Тому комітету не...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, ми голосуємо за поправку 462 Мушака до проекту Закону «Про електронні довірчі послуги». Прошу визначатися.

Колеги, прошу повертатися до залу. У нас сьогодні дуже насичений порядок денний, і буквально за кілька хвилин ми маємо голосувати за цей законопроект. Я вас дуже прошу.

«За» – 62.

Поправка 460. Бондар. Не наполягає.

Поправка 461. Чекіта. Не наполягає.

Поправка 463. Бондар. Не наполягає.

Поправка 464. Чекіта. Не наполягає.

Поправка 465. Алексєєв. Не наполягає.

Колеги, у нас залишається буквально дві-три поправки.

Поправка 467. Семенуха. Вона врахована тільки редакційно. Я бачу, що Семенуха наполягає на тому, щоб вона була більш широко врахована.

Слово надається народному депутату Семенусі. Прошу.

Рухаємося далі. Його влаштовує тільки редакційна правка.

Поправка 469. Мушак. Поправку враховано редакційно. Він наполягає на більш широкому її голосуванні. Прошу.

МУШАК О.П. Шановні колеги! У рамках цього законопроекту сумарно було подано 477 поправок, і, безумовно, комітет добре відпрацював.

Я ще раз звертаюся до всіх, що через деякий час у нас буде голосування щодо цього надзвичайно важливого, як на мене, та найбільш революційного, технічного законопроекту, який голосувала Верховна Рада цього року. Важливо це підтримати.

Моя поправка 469, яка була врахована редакційно, звучить так: у пункті 8 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» слова та цифри «1 липня 2017 року» замінити словами та цифрами «1 січня 2018 року».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Голова комітету вимагає прокоментувати вашу поправку. Будь ласка, поправка 469, яка була врахована редакційно. Прошу.

ДАНЧЕНКО О.І. Питання в тому, що, як ми вже говорили, все повинно бути чітко прописано. Комітет відстоює те, що при наданні електронних довірчих послуг важливо зберегти саме поняття довірчої послуги. А це саме довіра.

Тому все повинно бути дуже чітко, точно прописано і технічно захищено. Коли ми кажемо, що електронні дані з накладеним електронним цифровим підписом, який підтверджено з використанням посиленого сертифіката відкритого ключа, визначаються після набрання чинності Законом України «Про електронні довірчі послуги» електронними даними і створеним кваліфікованим електронним підписом, але не пізніше двох років з дня набрання чинності законом, це врівноважує позиції всіх сторін – старого бізнесу, який існує

на момент прийняття цього закону, і нового, який може розвиватися. Прошу не підтримувати цю поправку, тому що вона...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, за 5 хвилин буде голосування. У нас залишилося дві поправки. Я дуже прошу і, в першу чергу, Голова Верховної Ради просить повернутися до сесійного залу.

Зараз ми голосуємо за поправку 469, яку комітет врахував редакційно, але наш колега Мушак просить проголосувати її у повному обсязі. Шановні колеги, прошу зал визначитися. Колеги, я вас дуже прошу, повертаймося до сесійного залу. У нас за 5 хвилин голосування. Важливий законопроект, два дні працюємо за Регламентом, за процедурою.

«За» – 71.

Пане Олексію, на жаль, не проходить ваша поправка. Залишилися дві поправки нашого колеги Мушака.

Поправка 473. Колеги, дуже прошу вас повертатися до сесійного залу.

МУШАК О.П. Шановні колеги! Насправді, я хочу подякувати за велику плідну роботу і вчорашнє та сьогоднішнє голосування за поправки у залі. Ми пройшлися чітко за процедурою, це важливо, тому що все-таки розглядаємо законопроект про довірчі послуги. Це перше.

І друге. Ще раз хотів би сказати, що цей законопроект наближує Україну до цифрової ери, до цифрової економіки, створює нові робочі місця, і по суті, багато речей, які вже реалізовані у скандинавських країнах, зможуть бути доступними для українців через півроку. Бізнес уже готовий до цього. Залишилося, насправді, Верховній Раді України зробити свою роботу і підготувати законодавче забезпечення. Разом з комітетом, з великою командою експертів та юристів нами була напрацьована ця позиція, тому прошу його ще раз підтримати.

Поправка 473 саме про «Прикінцеві та перехідні положення». Ми могли прийняти цей законопроект ще у 2016 році, там було написано, що до 1 січня 2017 року...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Мова йде про поправку 473. Прошу голову комітету прокоментувати позицію комітету. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Поправка 473. Перед тим як коментувати цю поправку, я дуже прошу народних депутатів заходити до залу, тому що залишилося мало часу до голосування. Це дуже важливий законопроект, який відкриє цифрову сторінку України.

Щодо цієї поправки. Ми розуміємо, що цей законопроект пролежав фактично рік у Верховній Раді й повинен був набрати чинності раніше, але хочу сказати, що потрібен також час для всіх зацікавлених сторін, навіть для громадян, щоб навчитися користуватися такими послугами. Тому комітет стоїть на позиції того, що все повинно бути чітко, у строк, і тут поспішати потрібно, але повільно. Ми все-таки наполягаємо на більш довгому терміні, тому просимо не підтримувати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, отже, комітет не врахував поправку Олексія Мушака. Наш шановний колега, який доклав максимум зусиль для напрацювання цього законопроекту і його вдосконалення, Олексій Мушак дуже просить підтримати поправку 473. Я дуже прошу зараз за неї проголосувати. Прошу зал визначатися.

Шановні колеги, визначаємося! У нас залишається остання поправка, і це означає – 2 хвилини коментар автора і голови комітету.

«За» – 83.

Поправку не підтримано.

Колеги, просимо всіх повертатися до залу, залишилося 2 хвилини до важливого голосування.

Поправка 476. Її враховано частково. Це поправка Олексія Мушака. Будь ласка, пане Мушак, вам слово, наполягаєте на повному голосуванні.

МУШАК О.П. Дякую, пані головуюча. Надзвичайно дякую всім, хто працював над цим законопроектом. Ще раз хочу сказати, що прийняття цього законопроекту дозволить зробити надзвичайно простими, захищеними та якісними комунікації між громадянином та державою, громадянином та бізнесом, бізнесом і бізнесом. Вони уникнуть

необхідності переписуватися або перекидуватися цими тоннами паперів і зможуть робити це як весь світ в електронній формі.

Поправка 476 – це остання поправка, яка врахована редакційно, насправді, складається з трьох сторінок. А поправка 477 – від комітету, врахована повністю. У принципі, можна, я не наполягаю... Ще раз дякую всім. Давайте голосувати і дамо Україні цифрову економіку!

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви на голосуванні не наполягаєте, так? Це важливо.

Отже, колеги, через дві хвилини відбудеться голосування. Я дуже прошу і секретаріат, і всіх голів фракцій максимально змобілізувати людей в залі, це один з фундаментальних законопроектів. Прошу не виходити з залу, а, навпаки, закликати всіх до залу, щоб ми...

Надаю заключне слово для голови комітету, буквально одну чи дві хвилини, як буде необхідно, і переходимо до голосування.

Данченко Олександр Іванович. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Шановні колеги! Шановні народні депутати! Шановні члени робочої групи! Всі, хто брали участь у розробці цього законопроекту!

Особливо дякую пану Олексію Мушаку, моему колезі по фракції Роману Семенусі за те, що підготували дуже гарний, сильний законопроект, Альоні Шкрум від «Батьківщини», яка брала участь у цьому законопроекті.

Також перед голосуванням хочу зачитати технічні поправки до законопроекту, на яких наполягала Олександра Володимирівна Кужель. Під стенограму: «У частині другій статті 7 законопроекту слова «спільно зі спеціальним уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань організації спеціального зв'язку та захисту інформації» замінити словами «в межах своєї компетенції відповідно до цього Закону». У частині другій статті 8 законопроекту слова «спільно з головним органом у системі центральних органів

виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері електронних довірчих послуг» замінити словами «в межах своєї компетенції відповідно до цього Закону».

Шановні народні депутати! Прошу підтримати цифровий ринок і тих людей, які дуже сильно працювали над цим законопроектом, а саме: Альона Шкрум, Олексій Мушак, вся група, представники Кабінету Міністрів, Нацбанку. Дякую за підтримку від Прем'єр-міністра, Президента України.

Ще раз хочу сказати, що зараз буде дуже важливий момент. Ми сьогодні даємо старт реальній цифровій економіці України, це нові робочі місця, нові видатки, майбутнє. Зараз ми реально стаємо частиною європейської спільноти, частиною Європейського Союзу. Прошу підтримати нову Україну, цифрове майбутнє, цифрові технології і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд, щоб завершити. Ви завершили? Так.

Отже переходимо до голосування, колеги. Прошу всіх зайняти робочі місця, дуже відповідальне голосування. Я прошу припинити дискусії і повернутися на робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про електронні довірчі послуги» (№ 4685) за пропозицією комітету у повторному другому читанні та в цілому з поправками, які озвучив під стенограму голова комітету Данченко Олександр Іванович, із техніко-юридичним опрацюванням. Прошу підтримати. Голосуємо! Колеги, кожен голос важливий.

«За» – 240.

Закон прийнято.

Вітаю і авторів, і комітет. Пане Олександрє, вітаю, це велика перемога. Але в мене є одне прохання, колеги, голова комітету просить, що для наступного питання щодо кібербезпеки йому треба провести ще короткі консультації.

Разом з тим, ми вчора не розглянули ще дві ратифікації, це дуже короткі питання, але надзвичайно важливі. Я просив би, щоб ми вчорашні наші питання зараз розглянули. Немає заперечень у залі? Колеги, це буде дуже коротко. Отже, переходимо до ратифікацій. Ми вчора пообіцяли, що сьогодні їх розглянемо.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про ратифікацію Протоколів № 15 та № 16 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод» ([№ 0159](#)).

Запрошую до доповіді представника Президента у Верховній Раді України Луценко Ірину Степанівну, а також голову підкомітету Комітету у закордонних справах. Пані Ірино, будь ласка, прошу до трибуни.

Прочу зал підтримати розгляд законопроекту № 0159 за скороченою процедурою. Прочу підтримати. Голосуємо!

«За» – 171.

Рішення прийнято.

Пані Ірино, будь ласка, доповідайте.

ЛУЦЕНКО І.С., *представник Президента України у Верховній Раді України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»)*. Шановні колеги! На ваш розгляд пропонується внесений Президентом проект Закону України «Про ратифікацію Протоколів № 15 та № 16 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод».

Мета Протоколів № 15 і № 16 полягає у необхідності зменшення загальної кількості скарг, поданих громадянами країн – учасниць Конвенції до Європейського суду з прав людини, покращення ефективності роботи цього суду, а також у підвищення стандартів захисту прав людини на національному рівні.

Задля реалізації зазначеної мети Протоколом № 15 пропонується включити до преамбули Конвенції і посилення на принципи субсидіарності й доктрини меж свободи розсуду. Відповідно до вказаних принципів сторони цієї Конвенції зобов'язуються нести основну відповідальність за забезпечення у ній прав і свобод громадянина.

Крім того, Протоколом № 15 шляхом внесення змін до Конвенції передбачається здійснення наступних заходів: виключення положень, які надають право сторонам заперечувати проти передачі справи до Великої палати Європейського суду з прав людини, скорочення строків звернення до Європейського суду з шести до чотирьох місяців після остаточного національного рішення, встановлення вікового обмеження на рівні 65 років для кандидатів на посаду суддів ЄСПЛ.

Протокол № 16. Пропонується надати право вищим судовим інстанціям держав-учасниць звертатися до Європейського суду з прав людини з проханням про надання консультативного висновку з питань тлумачення або застосування прав і свобод, гарантованих Конвенцією чи протоколами до неї.

Передбачається, що такі висновки Європейського суду з прав людини не матимуть обов'язкової сили, а нестимуть виключно консультативний дорадчий характер...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Прошу дати 30 секунд, щоб завершити.

ЛУЦЕНКО І.С. Шановні колеги, це наші зобов'язання, які ми підписали декілька років тому.

Прошу вас підтримати цей проект закону Президента в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановна Ірино Степанівно.

Згідно з Регламентом доповідати проект Закону «Про ратифікацію Протоколів № 15 та № 16 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод» також мав заступник міністра юстиції пан Петухов. Якщо він найближчим часом з'явиться у сесійному залі, ми долучимо його до обговорення. А зараз я проситиму фракції записатися на обговорення цього законопроекту.

Однак, дозволю собі зазначити, шановні колеги, що Протоколи № 15 та № 16 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод були підписані Україною 20 червня 2014 року. Їх важливо ратифікувати, тому що у вересні 2017 року виповнилося рівно 20 років з дати набрання чинності Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Це чудова, насправді, нагода для нас підтвердити відданість України міжнародним зобов'язанням і нашу відданість справі захисту прав людини.

Більше того, наступного тижня велика парламентська делегація працює в Парламентській асамблеї Ради Європи. Також вперше за останніх кілька років там виступатиме Президент України. Враховуючи інсинуації, які в Раді Європи намагаються запустити деякі наші

сусіди, наприклад, щодо нашого мовного законодавства, зараз ми навпаки голосуванням ратифікації за ці конвенції підкреслимо нашу відданість захисту основоположних прав людини, в тому числі права на освіту.

Пані Ірино, просимо вас сідати на робоче місце. Згідно з Регламентом зараз немає до вас запитань.

Прошу всі фракції записатися на обговорення.

Пан Барна від «Блоку Петра Порошенка». Будь ласка.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Володимиру Ар'єву.

АР'ЄВ В.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (одномандатний виборчий округ № 218, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Як голова української делегації у Парламентській асамблеї Ради Європи я вас дуже прошу підтримати цей законопроект, оскільки ратифікація Протоколів № 15 та № 16 свідчитиме про те, що Україна виконує взяті на себе зобов'язання перед Радою Європи. З огляду на те, що зараз є певна кількість сил, які хочуть представити Україну в Раді Європи як деструктивну силу, і є певні такі рухи, які здійснюються в цьому напрямі доволі активно, я вважаю, що ми маємо підтвердити те, що Україна – це конструктивна держава, яка захищає свободи, цінності, проголошені статутом Ради Європи. Це голосування буде яскравим прикладом цього.

Дуже прошу одноголосно всім залом підтримати ратифікацію Протоколів № 15 та № 16.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, будь ласка, рухаємося далі.

Пан Мосійчук від Радикальної партії замість Вовка.

МОСІЙЧУК І.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ,

Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. Наша фракція, звичайно, підтримуватиме ратифікацію цієї конвенції. Більше того, ми закликаємо весь парламентський зал одноголосно підтримати цю ратифікацію.

Але водночас, я хотів би у контексті цієї конвенції запитати у Вищій ради правосуддя: а до яких пір відправлятимуть судочинство особи, які винесли вироки чи рішення, що були скасовані Європейським судом з прав людини? До яких пір ці особи, які завдали збитків державі, державному бюджету, отримуватимуть величезні заробітні плати і продовжуватимуть відправляти правосуддя?

Фракція Радикальної партії Олега Ляшка наполягає на тому, що ці судді мають бути звільнені, а кошти і збитки, які завдані Україні, мають бути ними відшкодовані. Нічого годувати упирів у мантиях, які порушують законодавство! Це один момент.

Другий момент, надзвичайно важливий. Україна, українська делегація в ПАРЕ мають чітко відстоювати мовну норму в Законі «Про освіту». Кожен українець, кожен український парламентарій має пам'ятати: одна мова, одна нація, одна Батьківщина – це Україна.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, наступний, будь ласка.

Сергій Власенко від «Батьківщини», йому передає слово пані Кужель.

ВЛАСЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановна Ірино Володимирівно. Шановні колеги! Звичайно ж, фракція «Батьківщина» підтримує проект Закону «Про ратифікацію Протоколів № 15 та № 16 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод». Але давайте говорити чесно, це точно не має ніякого відношення ані до 20-ї річниці конвенції, ані до якихось наших міфічних зобов'язань, які придумала тут доповідач. Немає ніяких зобов'язань щодо ратифікації, але ми повинні ратифікувати, тому що це прогресивні норми, які покращують роботу Європейського суду з прав людини.

Я розумію, що ця ратифікація спеціально підігнана під візит Порошенка в ПАРЄ для того, щоб йому було що там розказати. Тому що він же ж не зможе відповісти на запитання про свою корупцію, про те, що він платить податки в російський бюджет, а при цьому вимагає, щоб європейські бізнесмени вводили санкції і зазнавали збитків, я розумію це все – з одного боку. З другого боку, я абсолютно не розумію, як ми будемо реалізовувати Протокол № 16 після того, що ви тут понаголосовували по кодексах.

Як цей Верховний Суд, який створив зараз Порошенко для себе, під себе за допомогою своїх людей, як він буде звертатися до Європейського суду з прав людини по якісь роз'яснення? Як він застосуватиме ці роз'яснення, знову на догоду діючій владі? Знову ми гарне діло опаскуджуємо тими методами, я маю на увазі ратифікацію Протоколів № 15 та № 16, нашими внутрішніми механізмами функціонування цілком залежної, контрольованої владою судової системи.

Тут згадувалася Вища рада правосуддя, це взагалі окрема тема. Цей орган тотально залежний від Порошенка, який сьогодні повністю дискредитує ідею якісної зміни суддівського корпусу, залишаючи абсолютно недолугих, корумпованих, залежних людей в судовій системі.

Ще раз підкреслюю, конкурс до Верховного Суду – абсолютно принципова річ. Конкурс, який було проведено за цілком некоректними, нечіткими...

ГОЛОВУЮЧА. 30 секунд, будь ласка, щоб завершити. Тільки я прошу говорити щодо ратифікації кодексу.

Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Я ще раз підкреслюю...

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, щодо ратифікації протоколів. Я перепрошую.

ВЛАСЕНКО С.В. Я ще раз підтверджую, що конкурс до Верховного Суду, який буде направляти запити щодо Протоколу № 16, було проведено в абсолютно залежний спосіб. Мене дивує, що тут доповідала представник Президента, чоловік якої потерпав від тих

людей, які потрапили до цього Верховного Суду. Це є абсолютно неправильним і неприпустимим.

Фракція «Батьківщина» підтримає ратифікацію Протоколів № 15 та № 16.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, скажіть, будь ласка, чи є бажані від інших фракцій долучитися до обговорення? Так, я бачу, що вже всі фракції долучилися до обговорення.

Шановні колеги, була згадана пані Луценко, і вона хоче ще від комітету взяти слово (*Шум у залі*).

Також голова профільного... (*Шум у залі*). Не кричіть. Я вас... Сергію, нам цілий день сьогодні... (*Шум у залі*).

Пані Луценко, я перепрошую. Зараз я надам слово голові профільного комітету, який у нас займається питаннями правосуддя, пану Князевичу. Будь ласка, 2 хвилини. Тому що йшлося про гармонізацію українського законодавства з ратифікацією цих протоколів.

Також я хочу наголосити, що у відсутності заступника міністра юстиції пана Петухова пані Ірина представляла законопроект. А, вже є. Чудово. Значить, ми ще йому дамо слово.

Запрошую до слова пана Князевича. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Дуже дякую, Ірино Володимирівно. Шановні колеги! Справа у тому, що наш комітет є профільним у тому числі й у питанні законодавчого забезпечення імплементації рішень Європейського суду з прав людини в українське законодавство, а також, відповідно, норм конвенції, про яку ви згадали. Правда, вона 1952 року, тому зараз, відверто кажучи, ми просто ще напередодні однієї надзвичайно позитивної стадії майбутніх імплементацій цієї конвенції через спеціальні протоколи, як 2013 року. В чому суть цих протоколів?

Протокол № 15 дуже простий. Він понижує вік для претендентів на посаду судді Європейського суду з прав людини і створює для них додаткові кваліфікаційні вимоги. Я думаю, що це правильно і нормально. Нам обов'язково треба це підтверджувати.

З Протоколом № 16 дещо складніше, оскільки започатковується можливість для вищої судової інстанції в Україні – Верховного Суду – звертатися з відповідними проханнями до Європейського суду з прав людини в рамках міжнародно-правових зобов'язань по Конвенції з прав людини надавати консультативні висновки щодо відповідної категорії справ.

Проблема полягає в тому, що у нас після прийняття процесуальних кодексів, у разі імплементації цих протоколів, існуватиме певна законодавча прогалина. У нас не буде правового механізму в українському законодавстві, в який спосіб це робити.

Зважаючи на це, ми у своєму комітеті започатковуємо роботу робочої групи, яка має напрацювати комплексні законодавчі зміни для того, щоб належним чином імплементувати, в разі ратифікації цих протоколів, їх у життя. Тому протоколи обов'язково треба ратифікувати. Але це тільки початок роботи над ними. Нам треба йти набагато далі й справді максимально адаптовувати українське законодавство до тих стандартів Ради Європи, які ми зобов'язалися з 1995 року імплементувати.

На превеликий жаль, вже пройшло понад 20 років, але у нас ще існує ця законодавча прогалина.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за роз'яснення, що буде створена спеціальна група, яка працюватиме над удосконаленням законодавства і підзаконних актів.

Шановні колеги, пані Луценко у відсутності заступника міністра юстиції презентувала законопроект. Але вона має ще сказати позицію профільного Комітету у закордонних справах, від якого вона мала би бути співдоповідачем.

Тому, зараз надається ще 2 хвилини пану заступнику міністра юстиції, потім виступить пані Ірина, і переходимо до голосування. Дуже дякую.

Ви можете виступати з місця. Будь ласка, увімкніть мікрофон пану Петухову.

ПЕТУХОВ С.І., заступник міністра юстиції України з питань європейської інтеграції. Дякую. Шановні народні депутати! Дійсно, ці два протоколи є частиною інституційної реформи Європейського суду

з прав людини. Важливо, що на відміну від інших протоколів вони не наберуть чинності до ратифікації усіма державами-членами. Протокол № 15 ратифікували вже майже всі, залишилося вісім держав. Очевидно, що вони вже були підписані достатньо давно, водночас ще не набрали чинності. Ті положення, які вони передбачають, всі спрямовані на зменшення навантаження на суд, на пришвидшення його роботи з тим, щоб не було тисяч справ, які не розглянуті протягом багатьох років.

Ще важливе положення, яке передбачає Протокол №15, це те, що тепер перегляд розгляду справи від окремої до Великої палати може відбуватися без згоди держави, що означатиме, що найбільш важливі справи будуть розглянуті більш компетентно, без можливості держави блокувати цей процес. Це є однозначно позитивом і так само позитивом є можливість звернення за консультативним висновком для найвищих судових органів у кожній державі, тому що це допоможе вирішити конкретну справу без можливого порушення норм європейської конвенції.

Ми вважаємо, що це в інтересах України, щоб протоколи набрали чинності для всіх держав-членів. Це зробить роботу суду більш ефективною, а також допоможе Верховному Суду, який створюється в Україні, отримувати фаховий висновок щодо тих складних справ, які будуть на його розгляді. Прошу підтримати ратифікацію цих двох протоколів.

Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам за роз'яснення.

Ірина Луценко від профільного Комітету у закордонних справах. Вона мала доповідати від комітету, але рятувала ситуацію, доки наш шановний заступник міністра стояв у заторах.

Ірина Луценко. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.С. Шановні колеги! Комітет у закордонних справах на своєму засіданні 3 жовтня 2017 року розглянув внесений Президентом України проект Закону України «Про ратифікацію Протоколів № 15 та № 16 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод» і ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України

ратифікувати Протоколи № 15 та № 16 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Метою прийняття законопроекту є ратифікація Протоколів № 15 та № 16 до Конвенції, що у свою чергу засвідчить прихильність України до ідей і цілей Конвенції – поваги та захисту прав і основоположних свобод людини в Європі, а також підтвердить намір України брати активну участь у реформуванні Європейського суду з метою підвищення його ефективності.

Відповідно до пояснювальної записки за підписом міністра юстиції України Павла Петренка реалізація положень Європейської угоди про передачу заяв про правову допомогу не потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку, висловивши ряд зауважень щодо необхідності імплементації певних положень зазначених міжнародних договорів до процесуального законодавства України, підтримує необхідність ратифікації.

У зв'язку з цим найближчим часом до Верховної Ради України буде внесено законодавчі пропозиції до процесуального законодавства України із урахуванням прийнятого 3 жовтня 2017 року Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів».

Цим законопроектом будуть вніормовані повноваження та наслідки звернення Верховного Суду до Європейського суду...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд, будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.С. ...щодо надання консультативних висновків з принципів питань.

Враховуючи викладене, прошу підтримати рішення Комітету у закордонних справах та ратифікувати Протоколи № 15 та № 16 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Пане Голово, прошу дати мені 30 секунд для репліки, відповідь на зауваження Сергія Власенка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, хай доповідач скаже.
Ірина Луценко. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.С. Шановні колеги! Шановний пане Сергію Власенко! Власне, саме тому я як захисник Юрія Луценка, який потерпав, із задоволенням презентую цих два протоколи і прошу вас особисто натиснути зелену кнопку.

Тоді, коли в українському суді ми показували, що Європейський суд з прав людини, а його рішення є частиною нашого законодавства і мало би враховуватися, що це була стаття 18 і політичне переслідування... Власне, тому я і прошу вас особисто, при критиці, натиснути зелену кнопку.

Інформую вас, що нами уже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Отже, прошу зайти до залу, зайняти робочі місця. Колеги, прошу секретаріат і голів фракцій запросити депутатів до залу.

Будь ласка, завершуйте, пані Ірино. Прошу всіх зайняти робочі місця.

ЛУЦЕНКО І.С. Шановні колеги! Нами уже, поки ми голосували за зміни до кодексів, підготовлені три варіанти: менший, більший і найбільш розширений тих змін, які ми пропонуємо на цю робочу групу, яка вже озвучена нашим колегою Русланом Князевичем, і ми готові долучитися до цієї робочої групи. Пане Сергію, прошу вас також долучитися до робочої групи щодо внесення змін до кодексів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення. Це ратифікації, і я впевнений, що ми будемо мати об'єднання залу. Зараз важливо зайти до залу і зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Протоколів № 15 та № 16 до Конвенції

про захист прав людини і основоположних свобод» (№ 0159). Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 265.

Закон прийнято. Вітаю авторів.

На ваш розгляд пропонується наступний проект Закону «Про ратифікацію Угоди (у формі обміну нотами) між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про відновлення дії Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки та технологій» ([№ 0156](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 182.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді голову Комітету у закордонних справах Ганну Гопко. Будь ласка, пані Ганно.

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дорогі українці, доброго дня! Хочу попросити вас підтримати рішення Комітету у закордонних справах та ратифікувати Угоду (у формі обміну нотами) між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про відновлення дії Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки та технологій.

Проект закону розроблено з метою необхідності відновлення дії базової Угоди між Урядом України та США про співробітництво у сфері науки та технологій ще від 4 грудня 2006 року, що забезпечить нормативно-правове підґрунтя для продовження двостороннього співробітництва у науково-технічній сфері, сприятиме розширенню участі України у міжнародному науково-технічному співробітництві та розвитку науково-дослідних можливостей України. Комітет рекомендує прийняти цей проект закону та ратифікувати угоду. Також хотіла б сказати, що ця угода посилить наші двосторонні відносини зі Сполученими Штатами Америки.

Хотіла б також відзначити і подякувати Конгресу Сполучених Штатів Америки, Президенту Трампу за надзвичайно сильний санкційний пакет, який включає енергетичну сферу, зокрема, блокування «Північного потоку-2», що для нас надзвичайно важливо. Також ми сподіваємося, що Сполучені Штати Америки розвиватимуть з Україною взаємовигідне співробітництво у сфері безпеки і оборони. Надалі ми матимемо можливість розвивати спільні інвестиції, а також бачити підтримку Сполучених Штатів Америки на тих міжнародних майданчиках, які є, це ООН і НАТО, допомагаючи Україні в усіх наших зовнішньополітичних пріоритетах.

Тому прошу вас ратифікувати угоду. Також хотіла використати цю трибуну, щоб подякувати парламенту Канади за те, що вони нарешті ухвалили так званий «акт Магнітського». Це великий крок для захисту прав людини і проти тих, хто їх порушує.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановна пані Ганно.

Шановні колеги! Щойно отримала смс-повідомлення від посла України в Раді Європи, нашого представника Дмитра Кулеби, з подякою за ратифікацію відповідних протоколів.

Надаю слово для доповіді першому заступнику міністра освіти і науки Володимирі Ковтунцю, який представить проект закону про ратифікацію Угоди (у формі обміну нотами) між урядами України і Сполучених Штатів Америки.

Пане Ковтунець, просимо вас до слова. Будь ласка.

КОВТУНЕЦЬ В.В., *перший заступник міністра освіти і науки України.* Шановна пані головуюча! Шановні народні депутати! Угода, про яку йдеться, діяла з 2006 року до 2014 року, припинила свою дію в 2014 році, починаючи з 2015 року уряд України і уряд США шляхом обміну нотами уклали нову угоду про продовження дії угоди 2006 року на новий термін. Ця угода є надзвичайно важливою для українських вчених, тому що вона суттєво спрощує процедури взаємних обмінів фахівцями та процедури ввезення в Україну важливого

науково-технічного обладнання. Крім того, треба зауважити, що два додатки до цієї угоди передбачають надійні механізми захисту права інтелектуальної власності та механізми захисту інтересів національної безпеки у випадках, коли наукові та науково-технічні розробки стосуються питань національної безпеки і оборони.

Тому уряд просить підтримати і ратифікувати цю угоду, яка набуде чинності з моменту, коли американська сторона отримає відповідні повідомлення про набуття чинності, про проходження всіх ратифікаційних процедур.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Ми вислухали доповіді, прошу записатися від фракцій на обговорення щодо ратифікації цієї угоди. Чи немає потреби обговорювати? Немає? Голосуємо? Є. Радикальна партія хоче долучити свій голос до обговорення.

Олег Ляшко від Радикальної партії. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. На превеликий жаль, до питань освіти, науки і культури рідко доходять в цьому залі руки. Як правило, ділять гроші, повноваження, владу. От зараз вчергове будуть протягувати члена НКРЕКП для того, щоб на догоду Президенту формувати тарифи і хазяйнувати на енергоринку. Зараз будуть приймати продовження особливого статусу для Донбасу, закон, який не діє два роки. Окупація не зникла нікуди, а нам розказують: давайте приймемо закон, і буде відновлено суверенітет. Суверенітет над Донбасом буде відновлено за однієї умови: коли Україна буде сильна, коли армія буде сильна, коли економіка буде сильна. Питання освіти, науки – ключові для розвитку країни.

Тому ми вимагаємо від уряду відновити у бюджеті наступного року фінансування закладів професійно-технічної освіти. Як ми можемо розвивати економіку, коли немає державної політики підготовки трудових кадрів? Коли сьогодні українські шахтарі їдуть до сусідньої Польщі, де зарплата 2 тисячі доларів, а в нашого шахтаря – 17–20 тисяч гривень. Коли неможливо знайти токаря, слюсаря, механіка,

в основному працюють люди пенсійного віку. Уряд, на жаль, не врахував нашу пропозицію, щоб термін навчання в ПТУ враховувався до трудового стажу, який дає право на отримання пенсії. Державна політика стимулювання робітничих професій, навчання молоді. Хто йде навчатися в ПТУ? Це переважно діти-сироти, діти з малозабезпечених сімей. Не кожен може бути вчителем, лікарем, економістом чи юристом. Комусь треба цеглу класти, мурувати, будувати країну. Але влада своєю політикою знищує систему професійно-технічної освіти і фактично позбавляє країну майбутнього. Ми вимагаємо уваги до наших людей, до нашої країни. Українцям роботу і достойну зарплату!

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я як головуюча все-таки маю нагадати, що ми зараз з вами розглядаємо проект закону про ратифікацію угоди. У нас угода у формі обміну нотами між урядами України і Сполучених Штатів, а не про ПТУ.

Дякую всім за долучення до обговорення, але дуже прошу дотримуватися Регламенту і виступати за питанням, яке ми обговорюємо.

Запрошую до слова пана Заболотного, фракція «Блок Петра Порошенка». Будь ласка, ввімкніть мікрофон.

ЗАБОЛОТНИЙ Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Дякую. «Блок Петра Порошенка». Шановні колеги! Хочу сказати про те, що законопроект про ратифікацію угоди між українським і американським урядами на сьогодні є надзвичайно важливим. Не так часто нам Америка і її уряд будуть пропонувати свої новітні технології, свою допомогу. Тому її треба використати в обов'язковому порядку і підтримати угоду. Дуже важливо на сьогодні, щоб молоді вчені, аспіранти могли робити обмін між країнами, вивчати їхні нові технології, освітній рівень і допомагати обладнати лабораторії, тому що ми вже багато чого знаємо. Але погляньте на наші вузівські лабораторії: вони обладнані дуже примітивно. Саме ця угода дає нам можливість підняти на вищий рівень і знання, і практичні навички, і особливо проводити дослідницьку роботу у вищих навчальних, наукових закладах, а також молодим ученим і аспірантам. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за висловлену позицію.

До слова запрошується Олександра Кужель, яка представить позицію щодо ратифікації фракції «Батьківщина». Будь ласка.

Бачу, що і «Опозиційний блок», і Володимир Михайлович Литвин потім так само доєднаються до обговорення.

Пані Кужель. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дуже дякую. Фракція «Батьківщина» буде підтримувати ратифікацію угоди між Україною і Сполученими Штатами Америки у сфері науки, це дуже важливо. Бо можемо сказати, що ми вже рік співпрацюємо з американцями в частині космічної галузі. Але хотілось би, крім ратифікації, щоб український уряд, українські державники і українські парламентарії через бюджет підтримали особисто нашу українську науку, щоб вона була гідним партнером, а не молодшим братом у частині наукових розробок. Можу сказати, що у мене були зустрічі з нашими науковцями академії наук, які їздять до Китаю і продають ті розробки, що вони зробили за кошти державного бюджету, але, перепрошую, жодної копійки не повертається до України, а все залишається вже як приватні наукові розробки. Я думаю, що там є багато питань.

Хочу сказати, що стовідсотково підтримую, що країна не матиме ні науки, ні майбутнього, якщо у неї немає підготовки профтехосвіти. Звертаю увагу всіх депутатів: я особисто звернулася в тому регіоні, в якому є куратором (в Дніпропетровській області), і взяла дані про фінансування профтехосвіти до кінця цього року – цифри вражаючі. Звертаюся до міністерства, максимально – 58 відсотків забезпечена профтехосвіта, тобто діти з осені будуть замерзати. Беріть на себе відповідальність і фінансуйте профтехосвіту, як проголосував цей зал 300 голосами, а Президент наклав вето. Ми за цей проект закону будемо голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за висловлену позицію.

Долженков, «Опозиційний блок». Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую, шановна пані головуюча. Шановні громадяни! Шановні колеги! Зараз розглядається законопроект, який є одночасно і технічним, і дійсно дуже важливим для країни, – науково-технічне співробітництво з іноземною країною, тобто це фактично обмін базовими науковими знаннями. Але, з одного боку, тут представники коаліції говорять про те, що необхідно підтримувати науково-технічне співробітництво зі Сполученими Штатами. Це не є панацея, бо Сполучені Штати, на відміну від нас, дуже уважно зберігають свої комерційні, технологічні таємниці.

Тому що це запорука лідерства у світі. На відміну від нас. Що ж ми натомість робимо? А ми проводимо освітню реформу, яка фактично буде породжувати дуже низькокваліфікованих спеціалістів. Ми фактично руйнуємо ракетобудівну, авіаційну галузі – от що ми руйнуємо. При цьому говоримо про те, що це співробітництво буде нас рятувати. Рятування – це наші руки, наші справи. Ми не повинні рушити те, що було нам...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Зараз я надам слово пану Володимирі Литвину. Але це буде заключний виступ, тому я хочу повідомити і голів фракцій, і секретаріат, що необхідно запросити депутатів до залу, через 2 хвилини відбудеться голосування.

Пане Володимире, будь ласка.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, самовисуванець). Шановні колеги! Зрозуміло, що нам потрібно ратифікувати цю угоду. Але я принагідно вважаю за необхідне поставити питання в іншій площині, бо ми спочатку повинні розібратися в себе.

Верховна Рада прийняла Закон «Про освіту». У Законі «Про освіту» на вимогу депутатів, я наголошую, Верховною Радою України було зафіксовано, що зарплата – три мінімальних оклади. Разом з тим, під час підписання закону в «Прикінцевих положеннях» виявилася норма: підвищити заробітну плату до 2023 року і вийти на чотири прожиткових мінімуми. Тому я вважаю за необхідне стверджувати, що це фальсифікація, і прошу вважати цей виступ зверненням до Генеральної прокуратури, НАБУ, щоб вони розібралися в цьому питанні й привели у відповідність. Рішення Верховної Ради не може ніхто переглядати, тим більше якщо Головне юридичне управління зафіксувало, що потрібно було б розглянути це питання в тому числі щодо статті 131 і привести у відповідність. Це нахабне фальшування закону України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, обговорення завершено. Прошу всіх зайти до залу і приготуватися до голосування.

Я почекаю 30 секунд, будь ласка, заходимо до залу.

Також хочу повідомити, що ми зараз, після цієї ратифікації, розглянемо дуже важливий проект постанови про проведення парламентських слухань до 100-річчя першого Курултаю кримськотатарського народу. Тому я прошу всіх дисципліновано бути в залі, щоб ми це питання теж могли розглянути і підтримати результативно.

Отже, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди (у формі обміну нотами) між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про відновлення дії Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки та технологій» (№ 0156). Прошу підтримати. Уважно! Кожен голос має значення. Голосуємо!

«За» – 246.

Рішення прийнято. Закон прийнятий.

Колеги, на ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про проведення урочистого засідання Верховної Ради України, присвяченого 100-річчю проведення першого Курултаю кримськотатарського

народу». Це надзвичайно важливе питання, я впевнений, воно об'єднає зал.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 194.

Запрошую до доповіді члена Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Чубарова Рефата. Будь ласка, пане Рефате.

ЧУБАРОВ Р.А., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Голово! Шановні народні депутати! У грудні 2017 року виповнюється 100 років з часу проведення першого Курултаю кримськотатарського народу. Зазначена дата є однією з найбільш визначних в історії Криму та кримськотатарського народу.

За підсумками роботи першого Курултаю кримськотатарського народу було оголошено Кримську Народну Республіку, сформовано її уряд, ухвалено Конституцію новоствореної республіки та затверджено державні символи. Це надзвичайно важлива подія в історії України, про яку ми маємо пам'ятати.

Зазначений захід сприятиме консолідації історичної свідомості українського народу та збереженню національної пам'яті заради майбутнього. Буде дуже слушно, коли така урочиста подія відзначатиметься у Верховній Раді України.

За підсумками обговорення такої ініціативи члени комітету запропонували внести на розгляд Верховної Ради України проект постанови про проведення урочистого засідання Верховної Ради України, присвяченого 100-річчю проведення першого Курултаю кримськотатарського народу, 6 грудня 2017 року о 15-й годині у залі пленарних засідань Верховної Ради України.

Без сумніву, проведення урочистого засідання Верховної Ради з нагоди 100-річчя Курултаю кримськотатарського народу, запрошення вчених, політиків, представників українського і іноземного дипломатичного корпусу, представників української, кримськотатарської діаспори стане також потужним сигналом для мешканців тимчасово окупованого Криму щодо невідворотності деокупації Криму

і відновлення суверенітету України над півостровом. Прошу підтримати.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Рефате.

Колеги, в нас немає співдоповідача по цьому проекту постанови. Прошу від фракцій записатися на обговорення. Є потреба обговорювати, колеги? Немає.

Колеги, я маю одне технічне запитання. Ми після того ще переходимо до розгляду проекту Постанови «Про внесення змін у додаток до Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2017 році». Прошу підготуватися.

Прошу всіх повернутися до сесійного залу, щоб зараз у нас були відповідні голоси всіх тих депутатів, які підтримують проведення урочистого засідання Верховної Ради України, присвяченого 100-річчю проведення першого Курултаю кримськотатарського народу. Прошу повертатися до сесійного залу, за 30 секунд буде голосування.

Шановні колеги! Прошу всіх народних депутатів повернутися до сесійного залу і зайняти свої робочі місця, я переконана, всі підтримують проведення урочистого засідання Верховної Ради України, присвяченого 100-річчю проведення першого Курултаю кримськотатарського народу.

Хочемо подякувати лідерам кримськотатарського народу – і Мустафі Джемілеву, і Рефату Чубарову за цей надзвичайно важливий проект постанови, який вони напрацювали і пропонують зараз у залі підтримати. Нам дуже важливо тримати питання Криму на постійному порядку денному і у Верховній Раді України, і на всіх міжнародних і політичних майданчиках.

Прошу колег зайняти робочі місця у сесійному залі, зараз будемо переходити до голосування. Колеги, в нас сьогодні дуже насичений робочий день, прошу повертатися на робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про проведення урочистого засідання Верховної Ради України, присвяченого 100-річчю проведення першого Курултаю

кримськотатарського народу». Просимо підтримати цей проект постанови. Голосуємо!

«За» – 220.

Шановні колеги, це питання стосується виключно порядку денного роботи Верховної Ради, організації нашої роботи. На жаль, лише 220 голосів. Ми зараз повернемося і одразу поставимо його на голосування. Прошу всіх зайняти робочі місця і, пане Андрію, вас...

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, прошу зайти до залу і зайняти робочі місця. Я впевнений, що це питання має загальну підтримку залу, і йдеться лише про проведення парламентських слухань. Це наша шана і повага до кримських татар. Тому я прошу, колеги, дисципліновано підійти до голосування. Прошу зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування спочатку пропозицію про повернення до проекту Постанови «Про проведення урочистого засідання Верховної Ради України, присвяченого 100-річчю проведення першого Курултаю»... Отже, колеги, можемо голосувати? Повертатися ми не повинні, ми можемо голосувати без повернення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови [№ 7141](#). Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 240.

Постанову прийнято.

Колеги, у нас залишився останній проект постанови у цьому блоці – це проект Постанови «Про внесення змін у додаток до Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2017 році». Микола Княжицький наголошував на Погоджувальній раді, і ми домовилися, що зможемо його швидко розглянути.

Спочатку ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови [№ 6728](#) за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 198.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Слово надається голові комітету. Пане Миколо, вам слово. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Шановні колеги! Комітет з питань культури і духовності на своєму засіданні 12 липня 2017 року (Протокол № 59) розглянув питання щодо внесення на розгляд Верховної Ради проекту Постанови «Про внесення змін у додаток до Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2017 році».

Проектом постанови перелік найважливіших подій у суспільно-політичному житті України та ювілеїв видатних осіб, які у 2017 році повинні відзначатися на загальнодержавному рівні, доповнюється низкою ювілеїв, створюються належні правові підстави для організаційної підготовки з їх відзначення. У проект постанови увійшли пропозиції, подані народними депутатами, громадськими організаціями, установами.

Це наступні пропозиції. Щодо історичних подій, ювілеїв установ: «400 років з часу першої писемної згадки про місто Славути (1617); 150 років з часу заснування Ботанічного саду Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (1867); 100 років з часу заснування Союзу українок (1917); 100 років з часу заснування Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського (вересень 1917); 25 років з часу участі України в операціях Миротворчих сил Організації Об'єднаних Націй (1992)».

Крім того, 16 вересня виповнилося 70 років з дня народження Валерія Марченка, правозахисника, політв'язня радянського режиму, літературознавця і перекладача.

14 листопада – 90 років з дня народження Василя Макухи, борця проти комуністичної тоталітарної системи та колоніального становища, який здійснив акт самоспалення на Хрещатику в Києві.

21 грудня – 100 років з дня народження Василя Цвіркунова, кінознавця, директора кіностудії імені О. Довженка.

80 років з часу масових розстрілів української інтелігенції в урочищі Сандармох. Це день, коли загинув майже увесь цвіт української інтелігенції, фактично за один день.

Пропозиції відповідають 25-річному критерію щодо історичних подій та ювілеїв організацій, 10-річному критерію щодо видатних людей відповідно до указу Президента.

Народні депутати України – члени Комітету з питань культури і духовності прийняли рішення відповідно до статті 93 Конституції України в порядку законодавчої ініціативи внести на розгляд Верховної Ради...

ГОЛОВУЮЧА. Дайте, будь ласка, 30 секунд, щоб завершити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Проект Постанови «Про внесення змін у додаток до Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2017 році» рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу та в цілому.

Також на прохання народних депутатів України Ганни Гопко та Бориса Тарасюка прошу від комітету доповнити проект постанови наступною пропозицією. Розділ I додатка до Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2017 році» доповнити відповідно до хронологічного порядку новим абзацом такого змісту: «100 років з дня утворення Генерального секретарства з міжнародних справ Української Народної Республіки (22.12.1919 року)». З такими доповненнями комітет просить прийняти проект постанови № 6728 за основу та...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, шановний голово комітету.

Згідно з Регламентом у нас немає співдоповідачів до проекту постанови. Прошу записатися на обговорення представників фракцій.

Пане Миколо, ви можете займати робоче місце, а ми записуємося на обговорення проекту постанови.

Народний депутат Река від «Народного фронту». Будь ласка.

РЕКА А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 149,

Полтавська область, політична партія «Народний фронт»). Наша фракція підтримує. Голосуємо!

ГОЛОВУЮЧА. Дуже лаконічно, зрозуміло і гарно. Дякуємо вам.

Я з радістю надаю слово представнику від Радикальної партії. Будь ласка, пане Мосійчук.

МОСІЙЧУК І.В. Фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Звичайно, наша фракція підтримає цей проект постанови. Важливий проект постанови, особливо в частині відзначення розстрілів української інтелігенції в урочищі Сандармох. На жаль, зараз українська делегація не має змоги відвідати це урочище, тому що воно знаходиться на території Російської Федерації.

У свою чергу я особисто і наша фракція Радикальної партії Олега Ляшка наполягаємо, щоб наступного пленарного тижня парламент розглянув проект Постанови «Про відзначення 100-річчя з дня народження видатного українського хірурга Олександра Шалімова», яке відбудеться в січні наступного року.

Це надзвичайно важливо. Тому що ми маємо продемонструвати українському суспільству, медикам, хірургам шану і повагу до людини, яка зробила такий величезний внесок, ім'ям якої названий один з найбільших інститутів хірургії і трансплантології – імені Олександра Шалімова.

Просимо президію врахувати нашу вимогу і наступного пленарного тижня поставити її на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за висловлену позицію.

Шановні колеги, останній виступаючий – від «Блоку Петра Порошенка» пан Барна. Прошу пану Барні ввімкнути мікрофон.

БАРНА О.С. Слава Ісусу Христу! Хто не знає минулого, той не буде мати майбутнього, хто не шанує своїх героїв, той ніколи не стане нацією. Наш обов'язок – вшанувати всіх, хто за всі часи існування української державності віддавав своє життя за незалежність.

Разом з тим, хочу звернути увагу на ще одну головну подію, яка відбулася 27 років тому в Україні, – студентське голодування на Майдані Жовтневої Революції, а тепер це Майдан Незалежності. Саме студентське голодування, яке переросло в протест української юні проти тоталітарного режиму, а потім у студентське голодування, у «Студентську революцію на граніті». Саме юнь, українська юнь, була поштовхом до підняття незалежності нашої держави і стала прикладом для наступних революцій – Помаранчевої, а також на Майдані – Революції Гідності. Отож, шановні народні депутати, голосуємо і підтримуємо даний проект постанови!

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця. Прошу секретаріат і голів фракцій запросити депутатів до залу.

Колеги, займаємо робочі місця. Готові до голосування?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про внесення змін у додаток до Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2017 році» (№ 6728). Колеги, не виходьте із залу, а навпаки – заходьте. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 246.

Постанову прийнято. Вітаю!

Колеги, справді, вже останній проект постанови. У нас є такий Міжпарламентський союз, і для України важливо, щоб ми показали свою позицію бойкоту цього засідання, яке відбуватиметься в Санкт-Петербурзі. Комітет з питань європейської інтеграції і Комітет у закордонних справах просять його швидко розглянути. Колеги, я думаю, весь зал підтримує. Передаю слово Ірині Геращенко. Будь ласка.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги! Дійсно, наступного тижня Російська Федерація і депутати Держдуми, які намагаються докласти всіх зусиль до того, аби вийти з цих політичних санкцій, ініціюють проведення, уявіть собі, в Санкт-Петербурзі 137-го засідання Міжпарламентського союзу, яке буде присвячено 100-річчю Жовтневої революції – революції, яка принесла кров і смерть в Україну.

Тому наші колеги з двох комітетів: у закордонних справах і з питань європейської інтеграції напрацювали проект постанови, звернення Верховної Ради України до парламентів країн – членів Міжпарламентського союзу щодо бойкоту цього ініційованого Російською Федерацією і депутатами Держдуми Росії засідання. Нам потрібно сьогодні дуже оперативно його прийняти, тому що ви розумієте, що це засідання відбудуватиметься наступного тижня.

Цей проект постанови зареєстрований під реєстраційним номером 7169. Є позитивний висновок наших колег з профільних комітетів: у закордонних справах і з питань європейської інтеграції.

Запрошую до доповіді голову профільного Комітету у закордонних справах. Це коротке, лаконічне, але дуже актуальне звернення, проект постанови [№ 7169](#).

Але спочатку ставлю на голосування пропозицію про розгляд питання за скороченою процедурою. Дуже просимо підтримати. Голосуємо!

«За» – 210.

Запрошую до слова Ганну Гопко.

До речі, хочу принагідно подякувати всім колегам від усіх фракцій, які входять до делегації Міжпарламентського союзу, а також Бориса Івановича Тарасюка. Вони провели титанічну роботу щодо роз'яснення нашим європейським партнерам про недопустимість брати участь у цьому дійстві, яке намагається влаштувати Російська Федерація до 100-річчя Жовтневої революції.

Пані Ганно, прошу, вам слово.

ГОПКО Г.М. Дякую. Шановні колеги! Справді, це дуже цинічно, що до 100-річчя революції Росія намагається в Санкт-Петербурзі

зібрати представників різних парламентів – членів делегацій Міжпарламентського союзу для того, щоб укотре посилити свої позиції. Саме тому ми ініціювали Звернення Верховної Ради України до парламентів країн – членів Міжпарламентського союзу щодо бойкоту ініційованої російськими парламентаріями 137-ї Асамблеї Міжпарламентського союзу (Санкт-Петербург).

Хочу відразу сказати, що Верховна Рада України переконана, що Російська Федерація, яка вже четвертий рік продовжує військову агресію проти України, підриває територіальну цілісність і суверенітет Грузії, Республіки Молдова, проводить системну політику із дестабілізації внутрішньополітичної ситуації в Європі та втручання у внутрішні справи інших країн, не повинна мати права приймати у себе міжнародні заходи під егідою міжнародних організацій, статутні норми і принципи яких вона грубо порушує. Міжпарламентський союз є однією з найдавніших інституцій. Тому цим бойкотом ми саме закликаємо і висловлюємо свою жорстку позицію про те, що українська делегація не буде брати участі.

Також принагідно хотіла б подякувати всім членам нашої делегації Міжпарламентського союзу і групам дружби за те, що вони закликали своїх колег також бойкотувати 137-у Асамблею Міжпарламентського союзу. Зокрема, подякувати парламентаріям Грузії, Литви, яких ми переконали, які висловили достатньо жорстку позицію і не будуть брати участі в 137-ій Асамблеї Міжпарламентського союзу. Тобто вони не пойдуть до Санкт-Петербургу.

Я думаю, що цим бойкотом ми вчергове закликаємо міжнародну спільноту не підтримувати Росію і гібридні агресивні дії Кремля по відношенню до інших держав. Прошу вас підтримати і проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановна пані Ганно.

Колеги, хочу поінформувати, що серед авторів проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів країн – членів Міжпарламентського союзу щодо бойкоту ініційованої російськими парламентаріями 137-ї Асамблеї Міжпарламентського союзу (Санкт-Петербург)» є члени Комітету у закордонних справах і представники всіх фракцій по суті, а саме: позафракційна пані Гопко, Борис Іванович Тарасюк від шановної «Батьківщини», Ігор Гузь від

шановного «Народного фронту», Світлана Заліщук, Ірина Луценко, Володимир Ар'єв від «Блоку Петра Порошенка», пан Вовк від шановної Радикальної партії. Тому нам здається, що цей проект постанови об'єднує зал і всі фракції. Прошу записатися на обговорення.

Пан Мосійчук запрошується до трибуни від Радикальної партії. Будь ласка.

МОСІЙЧУК І.В. Радикальна партія Олега Ляшка. Це звернення має продемонструвати не лише позицію українського парламенту, а й позицію української нації щодо більшовицького заклоту, терору, до тих рік крові, які пролили більшовики в Україні та за її межами. Звичайно, жовтневий заклот у Петербурзі і його відзначення саме демонструють імперську, більшовицьку ідеологію Путіна, яка вбивала у 1917 році і вбиває українців по сьогодні на території окупованого Донбасу і Криму, демонструє ідеологію політичних переслідувань політв'язнів-українців, які наразі утримуються Московією на своїй території. Тому це надзвичайно важливе голосування, звернення, яке продемонструє світу позицію воюючої України стосовно більшовиків минулого і сучасного. Немає серед московитів друзів України, і це демонструється цим відзначенням, яке планується у Петербурзі. Вони, насправді, цим відзначенням демонструють тяглість царя-батюшки і Леніна.

Україні це неприйнятно! Україна понад усе! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за вичерпну позицію.

Від фракції «Батьківщина» пані Альона Шкрум виступатиме з місця. Будь ласка.

ШКРУМ А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дякую за надане слово. Колеги, насамперед хочу сказати, що Міжпарламентський союз – це найстаріша у світі міжпарламентська організація. Я мала честь бути членом попередньої делегації. Хочу подякувати всім колегам, які доклали тоді неймовірних зусиль для того, щоб донести нашу позицію, в тому числі

до всіх груп, до всіх держав світу, які брали участь у цій великій міжпарламентській організації.

Втім, хочу повідомити, що в нашій делегації позиція була єдина: ми не можемо відвідувати Російську Федерацію, брати участь у цьому незрозумілому зібранні в Петербурзі. Ми просимо і закликаємо інших партнерів, які підтримують Україну і розуміють, що відбувається зараз на території України, яка агресія тут відбувається останні чотири роки, блокувати це засідання. Нас тоді підтримали Грузія і делегації інших країн.

Колеги, хочу зазначити, що, на жаль, делегація до Міжпарламентського союзу ще офіційно не сформована. Хочу звернутися до пана Парубія як Голови Верховної Ради України, ви є членом цієї делегації. Прошу вас дати доручення сформувати постійну делегацію для того, щоб посилити наші позиції. На жаль, у нас було дуже мало членів делегації попереднього разу, і ми не працювали з нею системно. Саме тому ми не змогли повністю заблокувати призначення Санкт-Петербурга для наступного засідання.

Я думаю, що ми маємо працювати системно – так, як ми зараз показуємо це щодо цього питання в залі, і повинні об'єднати всі позиції. Тут немає опозиції чи коаліції, ми працюємо спільно і маємо дуже сильно відпрацювати донесення нашої позиції до країн Африканського союзу, Латинської Америки, Азії, з якими ми, на жаль, набагато менше працювали, ніж це було потрібно. Саме тут я прошу підтримки вашої і керівництва Верховної Ради України.

Цей проект постанови ми, безумовно, будемо підтримувати. Дякую Борису Івановичу Тарасюку, який провів титанічну роботу з цього приводу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Так само дякуємо.

Дозвольте короткий коментар. Президія цілком погоджується щодо необхідності негайного формування постійно діючої делегації в Міжпарламентському союзі, яка зможе системно працювати в цій найстарішій міжпарламентській асамблеї.

Але дуже важливо сказати, що не Парубій як Голова Верховної Ради формує делегацію. Фракції мають подати своїх постійних представників, а Комітет у закордонних справах згідно з Регламентом має

затвердити цю делегацію. Тому звертаємося до лідерів фракцій – негайно внесіть такі подання.

Пан Кишкар від «Блоку Петра Порошенка» передає слово Вікторії Пташник.

Пані Вікторіє, вам слово. Будь ласка.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторіє, перепрошую. Це заключний виступ, через 2 хвилини відбудеться голосування. Прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця.

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Позафракційний народний депутат. Хочу закликати всіх колег голосувати за це надзвичайно важливе звернення. Ви знаєте, що Міжпарламентський союз є найстарішою організацією, яка опікується питаннями демократії та постійно на своїх засіданнях говорить про те, що ніхто не може переслідуватися за жодних ознак у будь-якій країні світу, яка засуджує будь-яку агресивну поведінку будь-яких держав.

На превеликий жаль, наступне засідання Асамблеї Міжпарламентського союзу пройде у російському місті Санкт-Петербурзі. Я мала честь також бути членом попередньої делегації разом з паном Тарасюком, з Альоною Шкрум, з Олексієм Порошенком, де ми вчотирьох відстоювали українські інтереси, працювали саме проти багатьох маніпулятивних речей, які Російська Федерація намагалася просунути у резолюції. До того ж, я хочу вам сказати, що тоді, на засіданні Міжпарламентського союзу в Бангладеші, Російська Федерація вдалася до своїх абсолютно звиклих пропагандистських дій, де вони почали поширювати інформацію про те, що маніпулятивна резолюція начебто була прийнята Генеральною асамблеєю Міжпарламентського союзу, тоді як ця резолюція навіть ще не розглядалася на Асамблеї. Багато з країн тоді обурилися поширенню такої недостовірної інформації, фактично фальстартом з боку Російської Федерації.

Саме тому я хочу подякувати всім тим країнам, які на попередньому засіданні Міжпарламентського союзу підтримали позицію України, які допомогли нам прибрати купу маніпулятивних речей з резолюції Міжпарламентського союзу, і закликати всі країни утриматися від відвідання, власне, наступного засідання Міжпарламентського союзу в Санкт-Петербурзі, а наших парламентаріїв – проголосувати за дане звернення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, ми завершили обговорення і переходимо до голосування. Прошу всіх зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів країн – членів Міжпарламентського союзу щодо бойкоту ініційованої російськими парламентаріями 137-ї Асамблеї Міжпарламентського союзу (Санкт-Петербург)» (№ 7169). Висновок комітету – підтримати проект постанови. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Даю доручення Апарату, щоб МЗС розіслало нашу заяву всім парламентам країн – членів Міжпарламентського союзу, щоб засвідчити позицію України.

Отже, колеги, завершилися консультації щодо кібербезпеки, ми зможемо до неї перейти пізніше. Але перед тим я прошу, щоб ми проголосували лише два питання про включення до порядку денного сесії, які є у порядку денному. Це вимога коаліції, щоб ми сьогодні проголосували включення до порядку денного сесії, а після обіду розглянули, вони займуть по одній хвилині.

На ваш розгляд пропонуються два законопроекти: перший – це проект Закону «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях» ([№ 7163](#), [№ 7163-1](#)), другий – проект Закону «Про створення необхідних умов для мирного

врегулювання ситуації в окремих районах Донецької та Луганської областей» ([№ 7164](#)).

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. І альтернативні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Також включаючи і альтернативні: № 7163-1 і [№ 7163-2](#).

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ще [№ 7164-1](#).

ГОЛОВУЮЧИЙ. І № 7164-1.

Колеги, це лише включення до порядку денного сесії для прийняття рішення. Прошу приготуватися до голосування.

Спочатку ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії для прийняття рішення законопроектів: № 7163, № 7163-1 і № 7163-2. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 213.

Друзі, ви очевидно не збагнули, що це той законопроект, де чітко називають Росію агресором. Колеги, він дає нам перспективу нашої роботи і діяльності з окупованими територіями. Це законопроект, який готувався в РНБО. Ви, очевидно, не зорієнтувалися, я прошу змобілізуватися і підтримати.

Ще раз ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії для прийняття рішення законопроектів: № 7163, № 7163-1 і № 7163-2. Прошу патріотів підтримати, прошу проголосувати. Не виходьте з залу, колеги, а навпаки, заходьте. Прошу підтримати, це патріотичний, важливий законопроект. Голосуємо!

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування наступну пропозицію – про включення до порядку денного сесії для прийняття рішення законопроектів: № 7164 і № 7164-1. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Колеги, таким чином, ми зможемо о 12 годині 30 хвилин перейти до питань кібербезпеки. Прошу голову Комітету з питань інформатизації та зв'язку Данченка Олександра Івановича після перерви

о 12 годині 30 хвилин бути в залі, ми відразу переходимо до розгляду питання і маємо до другої години встигнути.

Отже, зараз 12 година. Оголошую перерву на 30 хвилин, і о 12 годині 30 хвилин ми продовжимо нашу роботу з розгляду проекту Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України».

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, 12 година 30 хвилин, і ми можемо переходити до наступного питання порядку денного. Комітет завершив необхідні консультації щодо проекту Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України». Ви пригадуєте, яка у нас була непроста дискусія, коли він уже розглядався у другому читанні. Ми відправили його на повторне друге читання. Комітет зумів провести дуже масштабну, серйозну роботу для того, щоб вилучити із законопроекту всі норми, які викликають дискусію. Таким чином, ми можемо переходити до розгляду проекту Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» ([№ 2126а](#)). Нагадую, це повторне друге читання.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань інформатизації та зв'язку Данченка Олександра Івановича.

ДАНЧЕНКО О.І. Доброго дня, шановні колеги! Хочу подякувати спікеру, віце-спікеру парламенту за підтримку Закону «Про електронні довірчі послуги». Хочу подякувати кожному депутату, кожному автору за підтримку цього закону. Ми сьогодні відкрили цифрову Україну. Всім дякую!

Проектом Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» пропонується визначити правові та організаційні засади державної політики у сфері кібербезпеки, її основні принципи та напрями забезпечення.

Усього до проекту закону надійшло 193 пропозиції від 10 народних депутатів, із них 20 пропозицій – до повторного другого читання. Зазначені пропозиції було опрацьовано та підготовлено текст доопрацьованої редакції законопроекту для розгляду Верховною Радою у повторному другому читанні. Під час підготовки до розгляду

законопроекту у повторному другому читанні враховано більшість зауважень Головного науково-експертного управління та зауважень Головного юридичного управління, наданих до другого читання. 93 поправки було враховано, 39 – враховано редакційно, 8 – враховано частково, 53 – відхилено.

Наскільки важливе питання кібербезпеки, я думаю, зараз розуміє кожен з нас. Ми ведемо війну з ворогом, з агресором – Росією. Це гібридна війна, однією з частин цієї війни є кібератаки.

Сучасні війни вже не виграються танками. Достатньо кіберзагрози, не бути захищеним проти кібератак як державі, так і бізнесу, звичайній пересічній людині, і держава може бути знищена. Спілкуючись з американськими сенаторами, з європейськими парламентаріями, з Єврокомісією, з багатьма регуляторами Європи з питань кібербезпеки, всі вони кажуть про одне: Україна зараз перша і єдина країна у світі, яка бере участь в реальній кібервійні. Наші кібервійська – це перша кіберармія у світі, яка веде війну з Росією як агресором.

Нам дуже важливо сьогодні забезпечити правові засади нашим спеціальним службам, органам, які вказані у стратегії Президента про кіберзахист держави, надати їм правові повноваження для здійснення реального кіберзахисту нашої держави. Комітет працював з багатьма депутатами, з нашими відповідальними державними органами, з європейськими консультантами і підготував цей законопроект до повторного другого читання.

Шановні народні депутати...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дайте, будь ласка, 1 хвилину, щоб завершити.

ДАНЧЕНКО О.І. Шановні народні депутати, сьогодні ми разом з вами дали старт цифровому майбутньому України. Але ми не повинні забувати, що нам потрібен захист від нових загроз, якими є кібератаки, кібервійна.

Дуже прошу, так само як і щодо проекту Закону «Про електронні довірчі послуги», звернутися, підтримати цей законопроект і значно підсилити обороноздатність нашої держави. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего. Ми починаємо рухатися по поправках.

Поправка 3 народного депутата Бондаря. Не наполягає.

Поправка 7 народного депутата Гуляєва. Не наполягає.

Поправка 10 народного депутата Ківалова. Не наполягає.

Поправка 11 Гуляєва. Не наполягає.

Поправка 13 Ківалова. Не наполягає.

Поправка 14 Гуляєва. Не наполягає.

Поправка 19 Гуляєва. Не наполягає.

Поправка 20 Сольвара. Не наполягає.

Поправка 23 Ківалова. Не наполягає.

Поправка 29 Ківалова. Не наполягає.

Поправка 31 Гуляєва. Не наполягає.

Поправка 42 Сольвара. Не наполягає.

Поправка 43 Козира. Не наполягає.

Поправка 55 Бондаря. Не наполягає.

Поправка 63 Мирного. Не наполягає.

Поправка 68 Ківалова. Не наполягає.

Поправка 72 Бондаря. Не наполягає.

Поправка 76 Семенухи. Не наполягає.

Поправка 77 Лук'янчука. Не наполягає.

Поправка 80 Сольвара. Не наполягає.

Поправка 81 Козира. Не наполягає.

Поправка 86 Бондаря. Не наполягає.

Поправка 87 Бондаря. Не наполягає.

Поправки 91, 92 Мирного. Не наполягає.

Поправка 96 Семенухи. Не наполягає.

Поправка 97 Бондаря. Не наполягає.

Поправка 102 Лук'янчука. Не наполягає.

Поправка 105 Семенухи. Не наполягає.

Поправка 112 Семенухи. Не наполягає.

Поправка 113 Гуляєва. Не наполягає.

Поправка 116 Сольвара. Не наполягає.
Поправка 117 Козира. Не наполягає.
Поправка 126 Лук'янчука. Не наполягає.
Поправка 128 Лук'янчука. Не наполягає.
Поправка 130 Сольвара. Не наполягає.

Ви знаєте, коли ніхто не наполягає на поправках, мені незвично працювати. Може, хтось таки... Йде ломка, що ніхто не наполягає. Давайте хтось... Наполягаєте? Ура!

Левченко (*Шум у залі*). А ми ще до неї не дійшли.

Зачекайте, я запам'ятала, поправка 159. Зраділа з цього приводу. Рухаємося далі.

Поправка 130 Сольвара. Не наполягає.
Поправка 131 Бондаря. Не наполягає.
Поправка 132 Козира. Не наполягає.
Поправка 133 Лук'янчука. Не наполягає.

Рухаємося далі. Ми зараз підійдемо до поправки 159, і я урочисто надам вам право наполягати на цій поправці.

Поправка 154 Бондаря. Не наполягає.
Поправка 155 Бондаря. Не наполягає.
Поправка 158 Лук'янчука. Не наполягає.

Поправка 159. Левченко наполягає. Будь ласка, ввімкніть мікрофон.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Дякую. «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Загалом хотів би зазначити, що після доопрацювання законопроект став більш позитивний, ніж негативний, його варто підтримати. Але хотів би наголосити на наступному: положення частини першої статті 9 є декларативними, це більше притаманно стратегії або концепції, а не закону як нормативно-правовому акту вищої юридичної сили, положення якого мають імперативний характер.

Якщо конкретно говорити, то у проекті закону наголошується на наступному, цитую: «Створення системи своєчасного виявлення, запобігання та нейтралізації кіберзагроз, у тому числі й залучення волонтерських організацій». Але невідомо, як, якими органами, в якому

порядку має створюватися вказана система, не передбачена будь-яка відповідальність за невиконання задекларованого наміру. Це стосується інших напрямів державо-приватної взаємодії у сфері кібербезпеки.

Тому я пропоную додати буквально одне речення такого змісту: «План та порядок державно-приватної взаємодії у сфері кібербезпеки визначає Кабінет Міністрів України», щоб була конкретна юридична визначеність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло.

Прошу голову комітету надати коментар. Ця поправка була відхилена комітетом, поясніть нам, будь ласка, чому.

ДАНЧЕНКО О.І. Шановний пане Левченко, я підтримую ідеологію, про яку ви говорите, але хочу сказати, що комітет дуже уважно розглядав поправки. Чому ми відхилили саме цю поправку? Тому що статтю 9 законопроекту вже визначено шляхи державно-приватної взаємодії, які дозволять будь-якому суб'єкту забезпечення кібербезпеки вживати відповідні заходи.

Зазначена поправка звужує питання державно-приватної взаємодії лише до обмеженого кола суб'єктів, що підпорядковані Кабінету Міністрів України.

Ми тільки що делегацією повернулися з Європейського Союзу, де ми розглядали все це, і питання державно-приватного партнерства є головним у запровадженні кібербезпеки в кожній країні. Жодна європейська країна – чи то Франція, чи то Німеччина – за державні кошти не можуть побудувати систему, і тому максимально розширено повинно бути приватно-державне партнерство у цьому питанні. Але для цього, я хочу сказати, потрібно мати правильний закон про приватно-державне партнерство. У цьому є проблема. Я...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка. 30 секунд, щоб завершити.

ДАНЧЕНКО О.І. Тобто для побудови нормальної системи кіберзахисту, кібербезпеки потрібне державно-приватне партнерство,

і наше завдання як парламенту – зробити дієвий законопроект у цій сфері. Потрібно буде сконцентруватися на цьому питанні.

Також хочу звернутися до народних депутатів: ми дуже швидко йдемо по цьому законопроекті, тому запросіть своїх колег до залу. Надважливий законопроект, і важливо, щоб у залі були люди.

ГОЛОВУЮЧА. Мудре зауваження. Я дуже прошу, шановні колеги, зараз зосередитися, не розмовляти з присутніми на трибуні і в ложах, а повернутися до робочих місць і визначитися щодо поправки 159 народного депутата Левченка.

Хто підтримує цю поправку, яку відхилив комітет, дуже прошу визначитися. Голосуємо!

«За» – 63.

63 народних депутати підтримали поправку, це означає, що вона не врахована. А ми рухаємося далі.

Шановні колеги, у нас дуже скоро відбудеться голосування.

Поправку 169 враховано частково. Народний депутат Семенуха наполягає на тому, щоб йому дали слово, і вимагає, щоб його поправка була заслухана у повному обсязі. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановна пані віце-спікере! Хочу закликати зібратися всі фракції і підтримати цей важливий законопроект. Насправді, на четвертий рік війни ми дуже мляво відповідаємо на кіберзагрозу, яка є складовою гібридної війни.

Однією з важливих новел цього законопроекту є створення необхідного координаційного центру при Раді національної безпеки і оборони. Фактично вже сьогодні чимало робиться нашими колегами. Але дуже важливо створити необхідні умови, надати повноваження для того, щоб вони діяли саме в законному руслі. Це перше.

Друге. Цей законопроект визначає об'єкти критичної інфраструктури, дає повноваження Центру протидії кіберзагрозам фіксувати інциденти. Найголовніше – взаємодіяти між приватним і державним секторами управління.

Тому дуже прошу вас підтримати. Це лише базовий, засадничий законопроект, але він уможливить вже сьогодні набути певних повноважень і протидіяти сьогоднішній агресії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло ваше пояснення. Колеги, я зараз даю слово для пояснення позиції комітету щодо поправки 169 голові комітету. Наголошую, що це поправка пана Семенухи, яка була врахована лише частково, редакційно, комітетом. Але ми просимо надати пояснення від комітету.

ДАНЧЕНКО О.І. Дуже важлива поправка. Дякую народному депутату за те, що так ґрунтовно попрацював. Але що я хочу тут сказати. Контроль за діяльністю із забезпечення кібербезпеки суб'єктів сектору безпеки і оборони, інших державних органів здійснюється Президентом України та Кабінетом Міністрів України у порядку, визначеному Конституцією і законами України.

Наступне. Незалежний аудит діяльності основних суб'єктів національної кібербезпеки, визначених частиною другою статті 8 цього закону, щодо ефективності системи забезпечення кібербезпеки держави проводиться щороку згідно з міжнародними стандартами аудиту.

Звіти про результати проведення незалежного аудиту суб'єктів, визначених частиною другою статті 8 цього закону, щодо ефективності системи забезпечення кібербезпеки держави за попередній рік подаються Президенту України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України у 45-денний строк після закінчення календарного року.

Тобто я вважаю, що в редакції комітету більш точно і детально розписано всі ці пункти, що знову-таки для таких інноваційних і технологічних законів не дає можливості подвійного тлумачення і задвоєння якихось термінів, які можуть використовуватися у той чи інший бік. Це неприпустимо для таких законопроектів. Ми врахували все редакційно, я прошу зал підтримати позицію комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу визначатися. Пан Семенуха пропонує все-таки розширити його поправку, а комітет стверджує, що врахував її редакційно. Голосуємо!

Я апелюю до колег, які ще не повернулися до сесійного залу: у нас залишилося буквально 10 поправок, і ми переходимо до голосувань, тому повертайтеся до залу.

Зараз, будь ласка, голосуємо, визначаємося щодо поправки 169.

«За» – 71.

Поправку не підтримано.

Наступна поправка 170 народного депутата Лук'янчука. Він наполягає. Просимо, будь ласка, ввімкнути мікрофон народного депутата Лук'янчука.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую, шановні колеги. Хотів би наголосити на даній поправці у зв'язку з тим, що провадження незалежного аудиту здійснюється шляхом забезпечення проведення контролю та моніторингової функції незалежними органами. Тому я дуже наполягаю, щоб ця поправка була врахована у зв'язку з тим, що незалежний аудит є незалежним. Я на цьому роблю наголос.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за ґрунтовне роз'яснення вашої поправки.

Ми попросили б комітет пояснити залу, чим керувалися, коли відхилили цю поправку. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Ця поправка відхилена комітетом тому, що вона була вже частково врегульована в інших статтях і прийняттям інших поправок. Знову-таки, прийняття такої поправки вводить дублювання деяких понять. Крім того, питання проведення міжнародного аудиту в європейських країнах визначається ще на момент сертифікації різних центрів.

Тому комітет вважає, що прийняття такої поправки є недоцільним. По-перше, вона частково врахована в інших пунктах. По-друге,

такі аудити прописані на моменті сертифікації. Прошу зал не підтримувати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло ваше роз'яснення.

Шановні колеги, давайте визначимося щодо поправки 170 народного депутата Лук'янчука, який наполягає на тому, щоб вона була врахована в законопроекті. Але в той же час комітет її не підтримав. Прошу зал визначитися. Давайте визначаємося, ми почули всі відповідні роз'яснення. Прошу депутатів повертатися до залу, тому що за 10 хвилин відбудеться голосування.

«За» – 73.

Ця поправка не набрала необхідної кількості голосів.

Народний депутат Лук'янчук наполягає на наступній поправці 171. Будь ласка, ввімкніть мікрофон.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. Шановні колеги! Звичайно, добре, що незалежний аудит – це вже враховано. Я хотів би, щоб ще було враховано питання стосовно міжнародних стандартів цього аудиту, тому що ми ж прямуємо до європейської спільноти, і нам потрібно, щоб у нас була взаємоузгодженість європейського законодавства з нашим.

Тому я дуже наполягаю на підтриманні того, щоб було впроваджено міжнародні стандарти аудиту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Дійсно, ця поправка стосується міжнародних стандартів аудиту, і комітет чомусь її відхилив. Ми би попросили роз'яснення. Прошу.

ДАНЧЕНКО О.І. Прийняття європейських стандартів є надважливим питанням. І, звичайно, ми не можемо ігнорувати такі питання, тим паче відхиляти.

У цьому законопроекті ми ввели таке поняття, як технологічна нейтральність, тобто нейтральність стандартів. Ми визнаємо європейські стандарти, але залишаємо і українські стандарти для того, щоб наші українські напрацювання, інститути... Дуже добре за це виступає Радикальна партія Олега Ляшка – за українське. У такий спосіб ми підтримуємо українські розробки, все українське. Тому ми повинні

надати і українським стандартам, українським інститутам можливість працювати в Україні. Ми відхилили цю поправку, тому що ввели поняття нейтральності до стандартів, автоматично таким чином визнаючи європейські стандарти, але й даючи можливість працювати українським стандартам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дайте нам, будь ласка, роз'яснення, наскільки це гармонізується з Угодою про асоціацію і нашими зобов'язаннями, у тому числі з гармонізацією стандартів щодо імплементації Угоди про асоціацію.

ДАНЧЕНКО О.І. Згідно з Директивою 910/2014 там прописано, щоб при транскордонному чи електронних довірчих послугах, чи кібербезпеці підтримувалися стандарти і були взаємопідтримувані як локально державою, так і загальноєвропейські. Тобто таке поняття, як нейтральність стандартів ми вирішуємо відповідно до Директиви 910/2014.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, ми почули вичерпні роз'яснення.

Наш шановний колега Лук'янчук наполягає на тому, щоб у тілі закону все-таки було зафіксовано положення про міжнародні стандарти аудиту. Комітет відхилив цю поправку. Прошу визначитися шляхом голосування щодо поправки 171 народного депутата Лук'янчука. Голосуємо!

«За» – 93.

93 депутати підтримали поправку щодо міжнародних стандартів аудиту.

Рухаємося далі. Народний депутат Лук'янчук наполягає на поправці 172. Будь ласка, ввімкніть мікрофон.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. Шановні колеги! Хотів би наголосити на тому, що ми живемо у правовій державі, і тому всі законодавчі акти повинні підпорядковуватися нашому Основному Закону – Конституції України.

Тому я дуже вас прошу шляхом цієї поправки привести у відповідність з Конституцією України і з рішенням Конституційного Суду України в частині повноважень комітетів Верховної Ради. Прошу підтримати дане питання, тому що ми повинні забезпечувати правову основу нашої держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Будь ласка, слово надається голові комітету.

ДАНЧЕНКО О.І. Ми консультувалися щодо цього питання, воно, дійсно, є важливим, але Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради надало нам роз'яснення, що не можна в законі вказувати назву комітету, який буде за це відповідати. Тому що в майбутньому можуть чи бути змінені назви комітету, чи предмет відання цього комітету буде переданий до іншого комітету.

Тому юридично правильно прописано, що комітет, до предметів відання якого належатиме саме питання кібербезпеки. Тут була врахована чисто юридична позиція, комітет вважає її правильною і врахував пропозиції Головного юридичного управління. Прошу не підтримувати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Роз'яснення зрозуміло. Прошу зал визначитися шляхом голосування щодо поправки 172 народного депутата Лук'янчука. Голосуємо!

«За» – 73.

73 депутати її підтримали, а це недостатньо.

Ми рухаємося далі. У нас залишаються ще чотири поправки. Потім братиме слово щодо поправки народний депутат Євтушок. Тому буквально за п'ять – сім хвилин у нас відбудеться голосування. Я ще раз звертаюся до колег з проханням повернутися до сесійного залу.

Зараз поправка 180 народного депутата Лук'янчука. Будь ласка, ввімкніть мікрофон.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. Дякую. Шановні колеги! Хотів би поставити на голосування для підтвердження поправку 58 і звернути на неї

увагу. У зв'язку з тим, що питання стосовно державної таємниці та комунікацій технологічних систем, які призначені для оброблення інформації, вже врегульовані чинним законодавством, дана поправка додатково зайвий раз врегульовує це питання, що не потрібно вже у цьому проекті закону прописувати. Прошу поставити поправку 58 на голосування для її підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Добре. Колеги, дивіться, я оголосила, що пан Лук'янчук зараз буде дискутувати з нами щодо поправки 180. Але він оголосив, що просить поставити на голосування для підтвердження поправку 58, яку комітет врахував. Це поправка народного депутата Козира. Вона була врахована комітетом і стосується соціальних мереж, приватних електронних інформаційних ресурсів мережі та інших блок-платформ.

Прошу голову профільного комітету пояснити суть поправки і дати логічне рішення комітету, який це підтримав.

ДАНЧЕНКО О.І. Дивіться, сьогодні у нас іде гібридна війна. Ми ж не говоримо про блокування, про фільтрацію, а кажемо про те, що повинні захищати, і одним з головних напрямів цих атак є соціальні мережі. Тут прописується те, щоб надати можливості захищати, надати технічні вимоги, це є дуже правильна поправка, її не можна голосувати проти. Тому я прошу навпаки – підтримати цю поправку. Прошу проголосувати «за».

ГОЛОВУЮЧА. Є роз'яснення голови комітету, який вважає, що вилучення цієї поправки розбалансиує законопроект.

Шановний депутате Лук'янчук, ви наполягаєте на тому, щоб поставили поправку на голосування для її підтвердження? Це право народного депутата – наполягати на тому, щоб поправка 58 народного депутата Козира була поставлена на голосування для її підтвердження. Комітет просить її підтримати, проголосувати «за».

Шановні колеги, прошу зосередитися, підтримати зараз поправку народного депутата Козира. На думку голови комітету, вилучення цієї поправки розбалансиує законопроект. Голосуємо!

«За» – 158.

Ця поправка набирає лише 158 голосів. Прошу голову комітету зафіксувати це, і потім дати бачення, що ми робимо далі із законопроектом.

Народний депутат Лук'янчук, ви наполягаєте на поправці 180? Будь ласка, ввімкніть мікрофон народного депутата Лук'янчука.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. Шановні колеги! Прошу доповнити розділ «Прикінцеві положення» наступними змінами до законів України: «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про основи національної безпеки України» та «Про боротьбу з тероризмом».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні колеги.

Будь ласка, короткий коментар голови профільного комітету, і просимо повертатися до залу, у нас залишилися дві поправки.

Данченко. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Хочу сказати щодо законів України: «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про основи національної безпеки України» та «Про боротьбу з тероризмом». Вибачте, це регламентується зовсім іншими законами, і не потрібно один закон пов'язувати з великою кількістю інших. Є чіткі регламентації в інших актах, законах. Ми зараз говоримо про кібербезпеку. Є рекомендації Європейського Союзу про те, що закони повинні бути короткі, сконденсовані і мати якнайменше зв'язків з іншими законами. Тому прошу не підтримувати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Визначаємося, будь ласка, щодо поправки 180, по якій дали роз'яснення і автор поправки, і комітет. Будь ласка, визначаємося щодо поправки Лук'янчука.

Колеги, просимо повертатися до залу, у нас ще три поправки, та дві просять поставити на голосування для їх підтвердження.

«За» – 78.

Немає голосів.

Поправка 181 Семенухи. Не наполягаєте.

Народний депутат Євтушок наполягає на поправці 184. Це поправка Лук'янчука, яка врахована, але він просить... 188? Зараз, я все почула.

Спочатку пані Червакова наполягає поставити на голосування для підтвердження поправку 186 народного депутата Лук'янчука. Вона була врахована комітетом, але пані Червакова хоче виступити з вимогою поставити її на голосування для підтвердження.

Будь ласка, ввімкніть мікрофон Черваковій.

ЧЕРВАКОВА О.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Я звертаюся до журналістів. Це поправка, яка встановлює тотальну диктатуру і фактично заперечує доступ до інформації громадян, до будь-якої інформації, яка становить суспільний інтерес, інформації про життя, здоров'я людей, про небезпеку, про екологічні питання тощо.

Тобто якщо ця поправка пройде, то на Законі «Про доступ до публічної інформації» можна буде поставити хрест. Ця поправка подавалася вже як окремий закон, і наш комітет 6 травня 2015 року його відхилив.

Позиція нашого комітету полягає в тому, що, дійсно, інформація про об'єкти критичної інфраструктури не може бути в загальному доступі. Але для того, щоб захистити цю інформацію, треба вносити зміни до Закону «Про державну таємницю», а не до Закону «Про інформацію». Якщо вносити ці зміни до Закону «Про інформацію», то це призведе до диктатури.

Прошу цю поправку провалити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар... Зараз!

Коментар автора поправки Лук'янчука і потім голови профільного комітету.

Прошу роз'яснити вашу поправку.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. Дякую. Шановні колеги! Дана поправка не відноситься до самого змісту інформації. Вона відноситься до сукупності електронних даних, символів та сигналів, тобто технологічної

інформації, яка створюється мовою машин і призначена для управління, керування машинами, автоматизованими системами. Тобто це не стосується безпосередньо самого інформаційного наповнення. Вона стосується кодів, мови програм і команд.

Я вас дуже прошу підтримати дану поправку, тому що вона врегулює питання стосовно захисту критичної інфраструктури, а саме – реєстрів, баз даних і таке інше. Тому я вас дуже прошу, ви ж були свідками, як був несанкціонований доступ до реєстрів, як взламувалася інформація, як підставлялися дані.

Я думаю, що на фоні цього всього потрібно врахувати цю поправку і захистити інформацію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. У нас немає такого поняття, як «репліка на репліку» під час обговорення поправок. Ваше право було, пані Червакова, озвучити позицію щодо того, щоб поставити поправку на голосування для її підтвердження. Ви її озвучили.

Далі ми послушали автора цієї поправки. Тепер ми послухаємо голову профільного комітету. Просимо вас. І потім зал визначиться.

ДАНЧЕНКО О.І. Шановні колеги, жодним чином ні комітет, ні цей законопроект не стосуються взагалі публічної інформації або інформації про зміст, контент газет, Інтернету. Кібербезпека захищає технологічну інформацію. Тут чітко прописано: технологічна інформація.

Технологічна інформація – це те, як вірус «Petya», який проліз через ваші бухгалтерські програми, це те, як були відключені наші обленерго. Технологічна інформація, вибачте, прописана у словниках, у цьому законопроекті. Прибираючи технологічну інформацію, що ж ми будемо захищати? Жодного відношення немає, тут чітко це прописано. Мені по-іншому ніяк не можна сказати. Кіберзахист не може захистити контент, він не може чіпати контент, це те, що...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги! Ми почули роз'яснення автора поправки і голови комітету. Вони просять проголосувати за поправку, яка була підтверджена комітетом. Пані Червакова просить поставити

на голосування поправку 186 для її підтвердження. Прошу зал визначитися. Голосуємо!

«За» – 121.

Не кричіть, будь ласка.

Олю, не кричи, ну, правда. Я вже мовчу про те, що ти зранку прийшла подавати цю поправку до зовсім іншого законопроекту.

Поправку не підтримано, шановний пане Лук'янчук. Прошу врахувати це голову комітету.

Надається слово щодо поправки 188 Данченка, вона врахована частково. Але народний депутат Євтушок хоче...

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію! Перед тим як дати вам слово, я хочу наголосити, що це остання поправка. Відповідно через 2 хвилини відбудеться голосування. Щоб нам не доводилося всіх мобілізувати до залу, я прошу вже секретаріат повідомити, що через 2 хвилини відбудеться голосування. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу і приготуватися до голосування.

Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дякую, пане Голово. Хочу привернути увагу всього залу і тих, хто нас зараз дивиться і слухає, що це базовий законопроект, він має на меті створити координаційний центр, який займатиметься цими питаннями.

Шановні колеги, нагадаю всім, і народним депутатам: коли ми з вами не змогли протягом хто трьох, хто п'яти, хто навіть десяти діб внести дані в електронну декларацію. Я вважаю, що це і було саме кібератакою на ці сайти. Тому нам потрібно боротися з такими речами, як кібератака.

Більше того, я також згадаю систему звітності «*M.E.Doc*». Я впевнений, що це люди з Росії, країни-агресора, влізли через нашу систему звітності і внесли дуже багато деструктиву.

Я також скажу, що це повторне друге читання, і перший раз ми не змогли проголосувати, бо там було дуже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні? На підтвердженні? Ні, не наполягаєте.

Ви будете коментувати, пане Олександрє? Будь ласка, прокоментуйте.

Будь ласка, заходьте до залу.

ДАНЧЕНКО О.І. Дуже дякую пану Євтушку за фахові коментарі, за підтримку, за фахове розуміння цього питання. Взагалі «Батьківщина» надала дуже фахові пропозиції, які були враховані, і комітет підтримує цю позицію. Ті недоліки, непорозуміння, які зараз були в залі, я думаю, що ми потім їх доопрацюємо.

Тому я прошу всіх народних депутатів. Ми знаходимося у стані гібридної війни, всі ці віруси, відключення енергетичних систем, проблеми в телекомунікаційних мережах – це є дуже велика проблема для нас. Питання захисту критичної інфраструктури – це питання захисту всієї держави. Європарламент, Євросоюз, представники Сполучених Штатів Америки наполягають: захистіть спочатку свою критичну інфраструктуру. В цьому законопроекті чітко прописуються повноваження, якими можна визначати критичну інфраструктуру, що це важливо. Хочу вам навести важливість поняття критичної інфраструктури. Наприклад, в Естонії і Фінляндії до критичної інфраструктури віднесено крижане покриття їхніх річок і озер. Тому для нас також це дуже важливо. Кожна країна приділяє максимум уваги до таких законопроектів.

Дуже прошу зал підтримати наше сьогоднішнє таке добре починання на шляху до цифрової України, кіберзахисту нашої держави. Вдячний абсолютно всім депутатам, які з критикою чи з підтримкою виступали, надавали свої пропозиції. Прошу підтримати цей надважливий законопроект для нашої держави.

Дякую і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, обговорення завершено. Переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайняти робочі місця і приготуватися до голосування. Ми довго обговорювали даний законопроект, і він чекав на

прийняття рішення. Нарешті ми приймаємо щодо нього рішення. Тому я прошу кожного голосувати відповідально і уважно. Це питання національної безпеки, питання кібербезпеки в інформаційній і гібридній війні, яку веде проти нас Російська Федерація. Питання кібербезпеки є одним з ключових і головних питань національної безпеки. Тому я прошу всіх змобілізуватися і взяти участь у голосуванні.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (№ 2126а) за пропозицією комітету у повторному другому читанні та в цілому, за виключенням статті 58, з поправкою, яку озвучив з трибуни Верховної Ради України Данченко Олександр Іванович, і з техніко-юридичними правками. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 257.

Закон прийнято.

Це важливий крок українського парламенту. Вітаю і комітет, і всіх учасників-розробників!

Колеги, переходимо до наступних питань порядку денного. У нас є два проекти постанов, на яких особливо гостро наголошували комітети з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства, а також з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

На ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про визначення представника Верховної Ради України до складу Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» ([№ 7166](#)).

Прошу підтримати розгляд цього проекту постанови за скороченою процедурою. Голосуємо!

«За» – 185.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді першого заступника голови Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Андрієвського Дмитра Йосиповича. Пане Дмитре, як ми і домовлялися на засіданні Погоджувальної ради, приймаємо. Будь ласка.

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Хочу звернути увагу на критичний стан і ситуацію, яка склалася в роботі національного регулятора, який здійснює регулювання в галузі енергетики та житлово-комунальних послуг. Відповідно до закону про ротацію, а також до указу Президента з 26 листопада національний регулятор фактично втратить можливість приймати рішення щодо своєї компетенції. Відразу хочу зазначити, що це не лише встановлення тарифів, а й затвердження і проведення інвестиційних програм, ремонтних робіт, виплата заробітної плати, розподіл коштів.

Все це може призвести до дуже небезпечних наслідків, у першу чергу в електроенергетиці.

Тому, шановні колеги, на виконання статті 8 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», а також відповідно до указу Президента Комітет з питань будівництва, містобудування та житлово-комунального господарства на своєму засіданні 4 жовтня 2017 року розглянув кандидатури до складу конкурсної комісії, запропоновані депутатськими фракціями (групами):

Гаврилюк Олени Володимирівни (депутатська фракція політичної партії «Об'єднання «Самопоміч»);

Кучеренка Олексія Юрійовича (депутатська фракція політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»);

Яструбинського Василя Івановича (депутатська фракція партії «Блок Петра Порошенка»).

За результатами обговорення та проведення рейтингового голосування кандидати набрали наступну кількість голосів:

Гаврилюк О.В. – 1 голос, Кучеренко О.Ю. – 2 голоси, Яструбинський В.І. – 7 голосів.

Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України визначити до складу конкурсної комісії Яструбинського Василя Івановича, який отримав найбільшу підтримку. Прошу підтримати це рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Паламарчук. Будь ласка.

ПАЛАМАРЧУК М.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово депутату Бельковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пані Ольго.

БЄЛЬКОВА О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Дуже дякую. Дійсно, хочу підтримати свого колегу Андрієвського і наголосити на тому, що ситуація, яка сьогодні склалася з нормами виконання закону про енергорегулятора, є критичною.

Вже в листопаді фактично нинішній склад буде недієздатним, жодного рішення не зможуть прийняти – чи то стосується ліцензіатів, чи загальної ціни на електроенергію (оптової), чи у сфері комунальних послуг. Тому сьогодні, на жаль, ми всі вже запізналися. Усі три гілки влади не призначили своїх представників. У Ради є унікальний шанс саме сьогодні скорегувати свою власну помилку і призначити тих людей, які запустять дуже важливий процес, а саме – ротацію чинного складу НКРЕКП. На сьогодні цей регулятор, фактично, ця інституція втратила довіру від ринку, від всіх стейкхолдерів, які чекають на дуже багато важливих рішень. Прошу підтримати.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Підлісецький Лев Теофілович. Будь ласка.

ПІДЛІСЕЦЬКИЙ Л.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу,

ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Хотів нагадати колегам, що ми вже втретє голосуємо за призначення членів номінаційної комісії від Верховної Ради, причому два попередні голосування були за тих самих кандидатів.

Я особисто прошу всіх свої колег і з коаліції, і не з коаліції не подавати тих самих, за яких ми вже негативно голосували у Верховній Раді. Дякую й іншим фракціям, які прислухалися і висунули насправді вже інших кандидатів, щоб бути номінованими до номінаційної комісії. Як на мене, це був правильний крок, і сьогоднішні кандидати вже значно кращі, ніж попередні. Принаймні, є більша віра і сподівання, що вони зможуть працювати незалежно і більш об'єктивно.

Тому я закликаю всіх колег по Верховній Раді сьогодні проголосувати і дати зелене світло на створення номінаційної комісії і в подальшому на відбір членів регулятора.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Мосійчук Ігор Володимирович передає слово Ляшку Олегу Валерійовичу. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шановні колеги! Прошу звернути вашу увагу на Конституцію України – Основний Закон нашої держави. Стаття 106, у якій ідеться про перелік повноважень Президента України. У переліку повноважень, визначених статтею 106 Конституції України, немає повноважень Президента на формування номінаційної комісії, яка потім обиратиме членів НКРЕКП.

До наших слухачів, телеглядачів, до всіх українців, які платять космічні тарифи. От коли вам будуть приходити платіжки (адже приходили і на наступний опалювальний сезон приходитимуть космічні платіжки з космічними сумами), ви повинні знати, кому «дякувати» – Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, до формування якої причетний Президент.

У мене запитання до Президента і до тих, хто просуває його кандидатів у цьому залі. Чому ви порушуєте Конституцію України?

Хто вам дав право топтатися по Конституції і перебирати на себе повноваження, які вам Конституція не дає? Чому Президент призначає НКРЕКП? Чому Президент призначає членів Нацкомісії з цінних паперів? Чому Президент здійснює інші повноваження, яких немає в Конституції? Тому що Президент хоче узурпувати владу, і саме тому він це робить. Але для того, щоб узурпувати владу, він ще хоче узурпувати і гроші, тому що на енергоринку, на живому ринку 300 мільярдів гривень. Чому досі не забрали «облгази» у Фірташа і Львовчкіна? Тому що в них договоряк із владою, а за цей договоряк платять українці, кожен з власної кишені.

Тому я вимагаю від парламенту не підтримувати кандидатів, які встановлюватимуть космічні тарифи. Звертаюся з вимогою не порушувати Конституцію України і не сприяти узурпації влади Президентом Порошенком.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, зараз заключний виступ, і тому я прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця, бо через дві хвилини ми перейдемо до прийняття рішення.

Рябчин Олексій Михайлович. Будь ласка.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Фракція «Батьківщина», Донеччина. Фракція «Батьківщина» вважає, що створення так званого незалежного професійного регулятора не відбудеться за присутності, можливо, професіоналів з енергетичного ринку та комунальних послуг. Тому що, по-перше, кадрова імпотенція влади вже доведена тим, що ми не можемо призначити очільників міністерства, які зараз виконують обов'язки, ми не можемо призначити членів Рахункової палати, провести ротацію членів Центральної виборчої комісії. Президент не може призначити навіть послів у найвідповідальніші країни. Тобто кадрова імпотенція влади безсумнівна, і ротація членів НКРЕКП також не стане в цьому якимось приємним винятком.

Є три інституції, які за чинним законом відповідають за цю ротацію: Президент України Петро Порошенко, міністр енергетики

та вугільної промисловості пан Ігор Насалик (також екс-член «Блоку Петра Порошенка»), Верховна Рада, де більшість від «Блоку Петра Порошенка». Так чому ми перекладаємо вже піврічну дисфункціональність національної комісії з питань регулювання енергетики та комунальних послуг на Верховну Раду? Є одна людина, від якої залежить взагалі професійність роботи НКРЕКП, це та людина, указом якої нинішній член НКРЕКП пан Вовк, який працював у корпорації «*ROSHEN*» (утвореної також Президентом України), призначений чинним головою. Тому запитання: хто винен, що немає політичної волі зробити, дійсно, професійний, незалежний регулятор? Коли треба було призначити Генерального прокурора Юрія Луценка, це було зроблено бліцкригом, змінено всі відповідні закони. Закони про вимоги про освіту, надруковано в газеті «Урядовий кур'єр», і призначені люди на відповідну посаду. Питання з НКРЕКП уже півроку блокується, це призвело до того, що два місяці роботи регулятора буде заблоковано. Вони можуть наприймати будь-які рішення, які не можуть бути скасовані. Тому в незалежності від тих людей, які тут присутні, ми не віримо в те, що регулятор буде працювати прозоро і незалежно. Ми не будемо підтримувати жодної з кандидатур.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, обговорення завершено. Переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про визначення представника Верховної Ради України до складу Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (№ 7166). Висновок комітету: підтримати проект постанови. Прошу підтримати проект постанови і наш комітет. Комітет тільки визначає кандидатів, а Верховна Рада їх підтримує. Голосуємо!

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Колеги, на ваш розгляд пропонується фактично ідентичний проект Постанови «Про визначення представника Верховної Ради України до складу Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» ([№ 7167](#)), але вже від Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 223.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді першого заступника голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Домбровського Олександра Георгійовича. Будь ласка, пане Олександрє.

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 11, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні народні депутати! Шановні громадяни України! Насамперед хотів би щиро подякувати за попереднє голосування, тому що успішне голосування розв'язує надзвичайно важливу проблему, про яку щойно говорили мої колеги.

Якщо відійти від політичних сентенцій і політичних спекуляцій, то я хотів би, щоб ми усвідомлювали і розуміли, що напередодні опалювального сезону, який обіцяє бути дуже складним, враховуючи велику кількість заборгованості, яка є на енергетичному ринку України, відсутність ефективного регулятора – це півкроку до катастрофи всієї енергетичної системи. Вся країна знає, що я не є прихильником діючого складу НКРЕКП. Я вважаю, що нам потрібний кваліфікований, об'єктивний, незаангажований регулятор, і тільки позитивне голосування щодо кандидатур, які ми сьогодні вносимо, дає нам можливість отримати цей шанс.

Від імені Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки хочу вас поінформувати, що

політичні фракції внесли три кандидатури на розгляд нашого комітету, які були вчора розглянуті: кандидатура від «Народного фронту» пані Голікової, кандидатура від політичної партії «Батьківщина» Олексія Кучеренка і від «Самопоміч» Андрія Геруса. У процесі дискусії Андрій Герус зняв свою кандидатуру на користь пані Голікової.

У результаті голосування 10 членів комітету підтримали кандидатуру Світлани Голікової для внесення до залу парламенту, і один член комітету утримався.

Від себе хочу сказати, що Світлана Голікова є одним з найпрофесійніших, найкращих професіоналів у галузі і енергетичної безпеки, і проблем, пов'язаних з тарифною політикою, і проблем, пов'язаних з розвитком української енергетики.

Дуже прошу народних депутатів України підтримати рішення Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки і кандидатуру Світлани Голікової як номінанта до складу Конкурсної комісії по відбору професійних членів НКРЕКП.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги! Ми почули про майже одностайну позицію комітету з цього питання. Чи є потреба обговорювати? Є потреба. Рухаємося за Регламентом.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Наполягає фракція. Я не можу не надати таке право – обговорити.

Єгор Соболев від «Самопоміч». Будь ласка.

Єгоре Соболев, ви виступаєте?

Лев Підлісецький. Будь ласка, ввімкніть мікрофон.

ПІДЛІСЕЦЬКИЙ Л.Т. Фракція «Самопоміч». Хочу звернутися до доповідачів, які виступали щодо попереднього проекту постанови, і сказати, що насправді узурпація влади у НКРЕКП на сьогодні є, коли

керує НКРЕКП пан Вовк, який призначений безпосередньо Президентом, коли працюють інші члени НКРЕКП, яких залишилося троє, крім Вовка, і всі вони призначені Президентом.

Власне, у наших руках створити таку комісію, яка намагатиметься об'єктивно підійти до вибору наступних членів і яка зможе забезпечити інституційну незалежність. Звичайно, шансів не дуже багато, але тим не менше, я вірю, що дані кандидати зможуть проявити хоча б якусь свою позицію у цьому органі щодо вибору, дійсно, професіоналів і забезпечити прозорість процедур і вибору членів НКРЕКП.

Також мій колега заявив, що вже два місяці НКРЕКП не буде чинною і не працюватиме. Я вам скажу, що якщо ми сьогодні не проголосуємо і не делегуємо двох людей, то це буде не два місяці, а вже, як мінімум, три. Тому давайте не затягувати процес, а дамо шанс, і дуже сподіваюся і звертаюся, власне, до кандидатів і до пані Голікової, яку я досить давно знаю, щоб ви не підвели нас і дійсно показали роботу, за яку нам не буде соромно.

Дякую і прошу всіх проголосувати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Пан Євлахов від «Блоку Петра Порошенка» передає слово пані Бельковій. Будь ласка.

БЄЛЬКОВА О.В. Дуже дякую. Почну з того, що вчора 10 членів нашого комітету одностайно підтримали пані Світлану. Чому? Тому що пані Світлана, на відміну від деяких депутатів, приходиться майже на кожне засідання нашого комітету вже багато років. Я не завжди погоджуюся із пані Світланою, але переконана, що вона знає найдрібніші деталі про ті речі, про які вона говорить. Вона мала досвід роботи в цій комісії, критикувала нинішню комісію, давала поради депутатам. Я не знаю, як вона скористається своїми знаннями, але я точно знаю, що вони у неї є.

Тепер щодо шанованого мною пана Олега Ляшка. Пане Олеже, узурпація влади виникає тоді, коли різні гілки влади відмовляються від своїх владних повноважень. На сьогодні Верховна Рада уповноважена призначити своїх кандидатів, саме цю ідею ми і пропагуємо.

Ми хочемо призначити тих людей, які гідно будуть опонувати тим людям, які призначені або Президентом, або Кабміном.

Водночас, я сподіваюся, що ця комісія покаже зваженість і професійність підходу щодо тих людей, які в подальшому стануть комісіонерами. Вони будуть вирішувати долю українців, всіх споживачів в усіх регіонах. Я дуже прошу вас і вашу фракцію переглянути своє рішення і прийняти його на користь українських споживачів. Безвладдя у секторі енергетики не потрібне. Потрібна визначеність і чітка відповідальність, хто буде приймати ці рішення.

Я особисто довіряю пані Світлані і вас запрошуюю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за вичерпну позицію.

Колеги, за п'ять хвилин буде голосування. Ще залишилися три фракції, які бажають виступити. Прошу не розходитися, а повертатися до залу.

Зараз від Радикальної партії Олег Ляшко. Будь ласка, пане Олеже.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Моя шановна колега з БПП розказує, що Верховна Рада приймає рішення про обрання членів номінаційної комісії НКРЕКП. Не Верховна Рада приймає рішення. Ви, панове колеги депутати, як кнопкодави освячуєте олігархічні рішення і змову між олігархами і владою. Результати попереднього голосування про це свідчать. Проголосували 252 депутати, із них 30 – від «Опоблоку». Ви давно бачили, щоб «Опоблок» приймав рішення, які потрібні країні? Без голосів «Опоблоку» не було б цього рішення. От відповідь на запитання, чому влада досі у Фірташа і Львовочкіна не забрала газорозподільні мережі. Тому що вони змовилися і тепер узурпують вплив на НКРЕКП. Тому що вони висувають своїх висуванців – п'ять членів номінаційної комісії, із них на трьох має вплив Президент Порошенко. Потім Президент Порошенко кличе до свого кабінету Львовочкіна, дистанційно по якомусь зв'язку спілкується з Фірташем у Відні. Вони призначають тарифи, витягують мільярди з українських кишень і кладуть собі до кишень. От вам і всі результати, чим ви тут займаєтеся. Ви грабуєте народ. Це змова влади і олігархів.

Ви кажете, без НКРЕКП не може бути? Може бути. Віддайте місцевим органам влади повноваження на формування тарифів. Оце і є децентралізація. Нехай вони відповідають за каналізацію, за тарифи, за лічильники і за все інше, а не ви у Києві в президентському кабінеті встановлюєте, які тарифи. А за корупцію, за змову влади, олігархів Фірташа, Львовчкіна і компанії має платити кожен українець з власної кишені.

Я вимагаю від Президента Порошенка, від Прем'єра Гройсмана: поверніть у державну власність газорозподільні мережі! Досить грабувати українців разом з олігархами!

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за емоційний виступ.

Колеги, нам ще цілий день працювати. Давайте шкодувати один одного і наші вуха. Йдемо далі, шановні колеги.

Народний депутат Величкович, «Народний фронт». Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). «Народний фронт». Прошу передати слово Михайлу Бондарю.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ввімкніть мікрофон Михайлу Бондарю.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Виборчий округ № 119. Шановні колеги! Ви знаєте, вчора на засіданні комітету, повертаючись до кандидатів, пані Світлана сказала, що це для неї було сюрпризом. Тому що, дійсно, довелося навіть її умовляти, щоб вона взяла участь у цьому конкурсі.

Я знаю, що пані Світлана буде достойним кандидатом і весь свій досвід, все направить на те, щоб цей незалежний регулятор, потім члени, які будуть обрані, був, дійсно, незалежним. Тому, колеги, закликаю проголосувати «за».

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, зараз останній виступаючий від «Батьківщини» пан Рябчин. Будь ласка.

РЯБЧИН О.М. «Батьківщина», Донеччина. Я цілком погоджуюся з шановним виконуючим обов'язки голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки паном Домбровським, що ситуація в енергетиці з опалювальним сезоном катастрофічна. Саме тому, що йде війна «Нафтогазу» з урядом. Тому що уряд два роки тому підписав постанову про підвищення ціни на газ, за формулою якої вона ще повинна підвищуватися на 20 відсотків, однак, він її не виконує, тому що вже щось пообіцяв. Через цю шалену корупцію, яка є в цьому секторі.

Хочу звернутися до шановних колег Яструбинського та Голікової. Сподіваюся, що ви вашим професійним ім'ям і кар'єрою не дасте цим людям, які, можливо, забажають використати ваше чесне ім'я для якихось обладунків, і не спокуситеся на те, що будуть давати. Якщо ви побачите, що буде критична ситуація, то вчините так само, як і в минулому вчинили члени НКРЕКП Герус та Ковалів, які пішли через те, що вони не забажали проводити трансформатори Григоришина, як три незалежні директори «Нафтогазу» з Великобританії, які не захотіли бути членами цих обладунків, як тисячі молодих фахівців, які прийшли після Майдану працювати на благо держави, але отримали не гідну зарплату і можливість реалізувати себе, а корупційні накази для того, щоб збагачувалися їх керівники, які пішли і зневірилися в Українській державі. Сподіваюся, що ви будете чесними і ваша професійна кар'єра не буде поставлена під удар, і ви будете гідні вибору цієї Верховної Ради незалежно від того, хто за них голосував.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, обговорення завершено. Прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця. Ми переходимо до прийняття рішення. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу. Отже, ми переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про визначення представника Верховної Ради України до складу Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (№ 7167). Висновок комітету – підтримати проект постанови. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 265.

Постанову прийнято.

Обидві постанови ми прийняли. Пане Домбровський, пане Андрієвський, як домовлялися на засіданні Погоджувальної ради, ми прийняли обидві постанови.

Колеги, наступний законопроект, який стоїть у порядку денному, він недовгий, але дуже важливий.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» ([№ 4646-д](#)). Це друге читання, воно не потребує окремої процедури.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань податкової та митної політики Южаніну Ніну Петрівну. Будь ласка, Ніно Петрівно.

Давайте ми коротко і швидко його пройдемо. Поправок небагато, я бачу. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Насправді, поправок небагато. Колеги, прошу не виходити із залу, тому що це також один із найважливіших проектів законів, пов'язаних з імплементацією директив ЄС і з удосконаленням нашого національного законодавства.

На ваш розгляд пропонуються зміни до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». До другого читання суб'єктами права законодавчої ініціативи було подано 58 поправок. Із них пропонується врахувати 19, частково – 6, редакційно – 1, відхилити – 32.

Можемо піти по поправках, а можемо по суті ще раз повідомити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте я швидко перерахую. Якщо хтось наполягатиме, скажете. Законопроект обговорений, зі всіма узгоджений. Друзі, прошу не виходити, а навпаки, заходити до залу.

Поправка 4. Не наполягає.

Поправка 9. Не наполягає.

Поправка 14. Не наполягає.

Поправка 31. Не наполягає.

Поправка 39. Не наполягає.

Колеги, інші поправки враховані. Ми можемо переходити до голосування. Прошу зайти до залу і зайняти робочі місця. Хочу зазначити, що цей законопроект давно очікуваний комітетом, узгоджений зі всіма фракціями, і під час обговорення всі пропозиції були враховані. Прошу голів фракцій і секретаріат запросити депутатів до залу. Ми закінчили обговорення і переходимо до прийняття рішення. Отже, всі згодні? Голосуємо, колеги, так?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття у другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» (№ 4646-д). Так, Ніно Петрівно? Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 253.

Закон прийнято.

Це результат важкої роботи комітету Ніни Южаніної. Вітаємо членів комітету. Отже, колеги, дякую, закон прийнятий.

Переходимо до наступного питання порядку денного. На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про гастрольні заходи в Україні» щодо особливостей організації та проведення гастрольних заходів в Україні за участі громадян країни-агресора» ([№ 6682](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту закону за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 154.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Медуницю Олега В'ячеславовича. Будь ласка.

МЕДУНИЦЯ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 157, Сумська область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про гастрольні заходи в Україні» щодо особливостей організації та проведення гастрольних заходів в Україні за участі громадян країни-агресора». Проект закону поданий депутатами від фракцій: «Народний фронт», БПП, Радикальної партії і «Самопоміч», а також долучалися урядові фахівці. Дуже дякую віце-прем'єру В'ячеславу Анатолійовичу Кириленку, який тут присутній, він також долучився до розробки цього проекту закону.

На сьогодні склалася ситуація, коли інструментом ведення гібридної війни Кремля проти України є так звані популярні російські культурні діячі й виконавці, які публічною позицією, демонстративними діями активно підтримують російську агресію і політику путінського режиму. Присутність таких осіб в інформаційному і публічному просторі України суттєво підвищує реальні загрози національній безпеці та територіальній цілісності країни. Створення і постійне удосконалення правового механізму для протидії російській гуманітарній агресії є критично важливим завданням для України в умовах гібридної війни.

Метою законопроекту є удосконалення правового механізму захисту національної безпеки України в гуманітарній сфері, зокрема, шляхом запровадження у гастрольній діяльності правових механізмів, протидія антиукраїнським впливам, аналогічних тим, які діють для теле- і радіопростору, кінопрокату та видавничої сфери. Прошу проголосувати за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Перепрошую, від комітету запрошую для співдоповіді голову Комітету з питань культури і духовності Княжицького Миколу Леонідовича. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Комітет на своєму засіданні розглянув цей законопроект. Хочу коротко ще раз нагадати, що в законопроекті передбачаються такі нововведення: під час проведення гастрольних заходів не допускаються заклики до пропаганди сепаратизму, комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів та їхньої символіки; не допускається проведення гастрольних заходів, що популяризують або пропагують державу-агресора та її органи влади; забороняється проведення гастрольного заходу, учасником якого є особа, внесена до переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці. Під учасником гастрольного заходу розуміється фізична особа, яка бере участь у публічному виступі.

Загалом, положення законопроекту спрямовані на зміцнення гуманітарної безпеки України і є логічним продовженням законодавчих кроків до захисту національного інформаційно-культурного простору.

Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти проект закону № 6682 за основу, в тому числі за ініціативою авторів. Але зараз самі автори пропонують його прийняти за основу та в цілому, і думаю, що це буде вірно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, від Радикальної партії слово надається народному депутату Ляшку. Будь ласка.

Вибачте. Виступатиме народний депутат Андрій Лозовой. Перепрошую, колеги, ми просто звикли запрошувати до трибуни Ляшка.

ЛОЗОВОЙ А.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Частіше ще запрошуйте. Шановні колеги! Дорогі

співвітчизники! У той час, коли триває наша справжня війна за незалежність, 23 війна, яку Московія веде проти України, бо без України, без Києва, концепція «руського мира» неможлива, ми всі бачимо, з одного боку, як великі українці, наші артисти приділяють свій час, свою увагу, відмовляються від гонорарів за поребриком і їдуть підтримати наших бійців на фронті, прикордонників, добровольців. Це такі артисти як Анастасія Приходько, Злата Огневич, Іван Леньо «*Kozak System*», Тарас Тополя «Антитіла». Давайте підтримаємо наших музикантів патріотів аплодисментами.

А ті, вибачте, культурні повії, які зреклися свого українського коріння, які їздять в Московію, такі, як Таечка Повалійка, Ані Лорак, Лобода і вся ця інша наволоч, гнати їх в шию! Якщо вони поміняли українську справу, Українську державу, українську культуру, українську історію на гонорар від якоїсь там курячої фабрики десь у Волгограді, то нехай лишаються там, вони не українці!

Шановні колеги, закликаю вас підтримати цей абсолютно державницький проект закону. А також повідомляю про кричущу ситуацію, яка сьогодні існує в Міністерстві культури, яке просто знищується діями заступника міністра культури Тамари Мазур, нефахової людини, яка невідомо на честь чого назначає професійного військового керівником Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника і розграбовує кошти, виділені в бюджеті для Меморіалу «Бабин Яр», яка намагається приватизувати наші легендарні кіностудії імені Довженка та «Укркінохроніку», яка невідомо за які заслуги отримала звання «Заслуженого юриста України»...

Додайте 10 секунд, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 15 секунд, щоб завершити.

ЛОЗОВОЙ А.С. Сьогодні в час війни, якщо ми хочемо зберегти Україну, виховати патріотами прийдешне покоління, давайте підтримувати українську культуру і гнати звідси геть зрадників, ренегатів і тих, хто просто намагається нажитися як мазун на тих коштах, які ми, український парламент, виділяємо на підтримку української культури.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Шановні колеги, до слова запрошується народний депутат Демчак від фракції «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

ДЕМЧАК Р.Є., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності (одномандатний виборчий округ №18, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Прошу передати слово Кишкарю.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Кишкарь.

КИШКАР П.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Народний Рух України. Звертаю увагу всіх колег на цей законопроект і закликаю повернутися до парламентського залу для того, щоб підтримати його за основу та в цілому. Той, хто багато розповідає про боротьбу за українське і українство, має зараз на власному прикладі продемонструвати, підтримавши цей законопроект, що він саме такої думки і саме ці цінності відстоює.

Закликаю всіх підтримати даний законопроект.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Народного фронту» Величкович Микола Романович. Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Шановні колеги! «Народний фронт» закликає підтримати державницьку ініціативу депутатів з різних фракцій і позицію Комітету з питань культури і духовності. Щоб не зятягувати час, голосуємо за цей законопроект, тому що саме він потрібен для захисту нашого культурного середовища.

Хотів би звернути увагу тих противників, які захочуть тиснути іншими кнопками, що він не забороняє виступати представникам

країни-агресора, а лише потрібно зареєструватися в СБУ і отримати довідку, що вони не належать до сепаратистів. Голосуємо всі «за»!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги! Зараз буде заключний виступ, а після нього ми переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх голів фракцій запросити депутатів до залу. Прошу зайняти робочі місця і приготуватися до голосування.

Надаю слово для виступу Соболеву Сергію із фракції «Батьківщина». З місця, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги! Без сумніву, фракція «Батьківщина» підтримає цей законопроект, але це законопроект, який ще раз нас змушує повернутися до питання подвійної моралі тих осіб, які далі продовжують торгувати з країною-агресором, тих осіб, які мають підприємства на території країни-агресора, які сплачують в бюджет Російської Федерації кошти, які йдуть далі на те, щоб озброювати «до зубів» бандформування і вбивати наших людей.

Те, що силами і зусиллями громадських активістів зупинили «торгівлю на крові», на якій зароблялися мільярдні кошти, це є зайве підтвердження того, що саме громадськість повинна на це впливати.

Для нашої фракції такими самими злочинцями є ті особи, які, фактично, дозволяють собі в умовах війни робити вигляд, що нічого не відбулося, ті особи, які вимагають від міжнародної спільноти санкцій, які вимагають не приймати таких самих «пройдисвітів» з російської естради в країнах Європейського Союзу, Сполучених Штатах Америки, але водночас далі торгують з країною-агресором і заробляють свої негожі мільярди на горі й крові людей.

Саме тому ми звертаємо увагу, що коли вносяться такі законопроекти, щоб не забували ні в якому разі ті, які зробили бізнес на крові, що це все одно повинно бути розслідувано і приведено відповідно до українського законодавства і тих санкцій, які ввели ми як країна-держави та інші країни, які нас підтримують.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, ми завершили обговорення. Але я дивлюся, що є вкрай важливо запросити депутатів до залу, нас може бути недостатньо.

Прошу голів фракцій переконливо запросити депутатів до залу. Ми ще 1 хвилину почекаємо.

У залі присутній віце-прем'єр-міністр України В'ячеслав Кириленко. Будь ласка, 1 хвилина, і прошу заходити до залу, приготуватися до голосування.

КИРИЛЕНКО В.А., *віце-прем'єр-міністр України*. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Це один із законопроектів, який підтримує гуманітарну безпеку України. Ми вже прийняли цілу низку подібних законів разом з вами у цьому залі. Цей законопроект також розроблений спільно з урядовцями і депутатами.

Останнім часом дуже багато випадків, коли російські гастролери виступають в окупованому Криму, незаконно перетнувши кордон України. Через декілька днів виступають в Одесі, Миколаєві, Херсоні, деінде, ще й заробляють тут гроші. Це відбувається тому, що організатори гастрольних заходів не несуть жодної відповідальності за тих, кого із Росії вони запрошують.

Тому законопроект передбачає нову статтю серед іншого, коли організатор концерту, фестивалю чи будь-чого іншого за 30 днів повідомляє Службу безпеки України, звертається з інформаційним запитом про те, що він не може провести концерт без російських виконавців і запрошує їх. Питання вивчається, і коли Служба безпеки України не бачить підстав для недопущення цього артиста на територію України, такий захід відбувається. Таким чином ми знімемо питання, коли правоохоронцям доводиться уже постфактум виловлювати тут російських виконавців...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане В'ячеславе, 30 секунд, щоб завершити.

Прошу заходити до залу і займати робочі місця.

КИРИЛЕНКО В.А. Це важливий законопроект, оскільки він дозволить унормувати не питання музики, концертів чи фестивалів, а це законопроект про гібридну війну Росії проти України, він невеликий, зміни до чотирьох статей і вводиться нова спеціальна стаття.

Прошу вас усіх проголосувати проект закону в першому читанні та в цілому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, переходимо до голосування. Колеги, прошу всіх зайняти робочі місця. Надзвичайно важливий законопроект, і нам важлива повна мобілізація залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття у першому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про гастрольні заходи в Україні» щодо особливостей організації та проведення гастрольних заходів в Україні за участі громадян країни-агресора» (№ 6682). Прошу підтримати. Колеги, кожен голос має вагу. Прошу підтримати всі патріотичні сили. Голосуємо!

«За» – 206.

Я поставлю ще раз, на повернення. Колеги, прошу зайти до залу і зайняти робочі місця. Прошу змобілізуватися, я бачу, що не всі були на робочих місцях. Прошу заходити до залу і займати робочі місця. Прошу запросити, передзвонити тим, кого немає поруч. Прошу максимально змобілізувати всі патріотичні фракції.

Отже, колеги, ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту закону № 6682. Колеги, прошу всіх підтримати і проголосувати. Це захист нашого простору через заборону гастролей, і тому прошу всіх відповідально голосувати. Перевірка гастролей з країни-агресора.

Отже, готові? Всі на місцях? Голосуємо за повернення до проекту закону № 6682. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Кожен голос має вагу. Голосуємо!

«За» – 232.

Повернулися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту закону № 6682. Прошу підтримати, колеги. Уважно! Це важливе рішення для України, для нашої безпеки. Голосуємо!

«За» – 225.

Бачу, що не встигли. Будь ласка, уважно голосуйте. Я бачу. Ще раз ставлю на голосування пропозицію про повернення. Прошу

проголосувати. Уважно! Кожен голос має значення. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 228.

Повернулися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту закону № 6682. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 232.

Закон прийнято.

Колеги, увага! Ми могли б зараз прийняти законопроект про кінематограф. Тут майже немає поправок. Як ви відчуваєте? Не відчуваєте? Добре, колеги. Час для ранкового засідання вичерпаний. Хоча, думаю, ми могли б спробувати і пройти.

Ми провели дуже продуктивний день. Хочу нагадати, що після обіду ми перейдемо до законопроектів, які були включені до порядку денного сесії.

Ранкове засідання Верховної Ради України оголошую закритим. О 16 годині запрошую всіх до сесійного залу для продовження нашої роботи.

Дякую вам.